

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง ของ
เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

นางสาวผลิดา ชุมทอง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการเมืองการปกครอง
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Participation of the public sector in solving the problem of
excessive plastic waste in the city
of Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province

Miss. PALIDA CHUMTHONG

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government
School of Political Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก
ล้นเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ชื่อและนามสกุล นางสาวผลิดา ชุมทอง
แขนงวิชา / วิชาเอก การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ วัฒนเดชไพศาล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ วัฒนเดชไพศาล)

กรรมการ
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธโรธร ตู่ทองคำ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก
เมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง{link_th_title}

ผู้ศึกษา นางสาวผลิดา ชุมทอง รหัสนักศึกษา 2648000400

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ วัฒนเดชะไพศาล ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 2)การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 3)ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรมีทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ 1)นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง 2)ประธานชุมชนป่าไม้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 3)ประชาชนผู้มีส่วนร่วมโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง รวม 12 คน เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบเก็บเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1)ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เกิดจาก 1.1)การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าว 1.2)พฤติกรรมบริโภคของประชาชนนิยมใช้บริการสั่งสินค้าออนไลน์และสั่งอาหารช่วงสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด 19 1.3)ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกันตังขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง 2)การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มี 4 ขั้นตอนได้แก่ 2.1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิดริเริ่มและแก้ปัญหาโครงการครอบคลุมถึงการตัดสินใจระหว่างการดำเนินโครงการ 2.2)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการให้ประชาชนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน 2.3)การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจจากการคัดแยกขยะและครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น 2.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยร่วมกันประเมินผลโครงการที่ผ่านมา ประชาชนได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ 3)ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มี 3 ปัจจัยได้แก่ 3.1)ต้นทาง เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนคัดแยกขยะจากต้นทาง 3.2)กลางทาง เป็นการมีระบบการเก็บขนขยะที่มีประสิทธิภาพลำเลียงขยะไปส่งยังสถานที่กำจัดขยะ 3.3)ปลายทาง เป็นการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การฝังกลบ การเผา เป็นต้น

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม ขยะพลาสติก ภาคประชาชน เทศบาลเมืองกันตัง

Independent Study title: Public participation in solving the problem of plastic waste overflowing the city of Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province

Author: Miss. PALIDA CHUMTHONG; ID: 2648000400;

Degree: Master of Political Science in Politics and Government

Independent Study Advisor: Wornwaluncha Wattanadejpaisan; Academic year: 2023

Abstract

This research study aims to investigate 1) the issue of plastic waste overflow in Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province 2) the participation of the public in solving the plastic waste overflow problem in Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province 3) the factors contributing to the success of public participation in solving the plastic waste overflow problem in Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province.

This research is qualitative in nature. The population consists of three groups: 1) the Mayor of Kantang, the Director of the Public Health and Environment Division, and the Director of the Engineering Division; 2) the Chairman of the Forestry Community, the Chairman of the Public Health Volunteers, and the Community Health Volunteers in Thon; 3) the participating citizens. A purposive sampling method was used to select a total of 12 individuals.

The research instruments included document collection, interviews, and descriptive data analysis. Research findings reveal that 1) the issue of plastic waste overflowing in the municipality of Kantang, Kantang District Trang Province is experiencing 1.1) an increase in the number of hidden populations and foreign workers, 1.2) consumer behavior where people prefer to use online shopping and food delivery services during the COVID-19 pandemic, and 1.3) a lack of knowledge and understanding among the residents of Kantang Municipality about waste segregation before disposal. 2) The participation of the public in solving the plastic waste problem in Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province consists of 4 steps: 2.1) Participation in decision-making, allowing the public to take part in initiating and solving project problems, including decision-making during project implementation. 2.2) Participation in operations, where the public engages in joint activities with the government and the community. 2.3) Participation in benefits, where the public gains knowledge and understanding from waste segregation, leading to increased household income. 2.4) Participation in evaluation, where the public collectively evaluates past projects and exchanges opinions on project implementation. 3) Factors for the success of public participation in solving the problem of plastic waste in the city of Kantang Municipality, Kantang District, Trang Province, include three factors: 3.1) Source: Raising public awareness to separate waste at the source. 3.2) Midway: Having an efficient waste collection system to transport waste to disposal sites. 3.3) End: Properly disposing of waste according to scientific principles, such as landfilling and incineration.

Keywords : Participation, plastic waste, Public sector, Kantang Municipality

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. วรวิทย์ วัฒนเดชไพศาล ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการจัดทำ รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมานับตั้งแต่เริ่มต้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการ กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยให้กับผู้ศึกษา ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการศึกษา ค้นคว้าจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและ ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ประธานชุมชนป่าไม้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัคร สาธารณสุขและทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาร่วมให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาเป็นอย่าง ยิ่ง นอกจากนี้ยังขอขอบคุณ คุณเพ็ญภา ทองงาม ที่เป็นผู้ประสานงานและให้ข้อมูลในการเก็บ ข้อมูลของผู้ศึกษาส่วนเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับ

นางสาวผลิดา ชุมทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3. กรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัย.....	4
1.4. ขอบเขตการวิจัย	5
1.5. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
2.1.1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	7
2.1.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน.....	15
2.2. แนวคิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	18
2.3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	24
2.4. ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก.....	27
2.5. โครงการก้นต้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง.....	31

2.6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่.....	38
2.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
2.8. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	50
3.1. รูปแบบการวิจัย	50
3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
3.6. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4.1. ศึกษาปัญหาขยะพลาสติกกลิ่นเมือง	53
ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	
4.2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ.....	56
แก้ปัญหาขยะพลาสติกกลิ่นเมืองของเทศบาลเมืองกันตังอำเภอกันตังจังหวัดตรัง	
4.2.1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	57
4.2.2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติ.....	58
4.2.3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	60
4.2.4.การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล.....	62
4.3.ศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วม.....	66
ของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกลิ่นเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอ	
กันตังจังหวัดตรัง	

4.3.1. ต้นทาง.....	66
4.3.2. กลางทาง	67
4.3.3. ปลายทาง	69
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	73
5.1. สรุปการศึกษา	73
5.2. อภิปรายผล.....	79
5.3 ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	87
- รูปภาพในการดำเนินโครงการกิจกรรมกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร่ถ้ง	
ภาคผนวก ข	98
- แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนฯ	
ภาคผนวก ค	100
- หนังสือขอสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 จำนวนหลังคาเรือนที่ดำเนินการตัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางปีงบประมาณ 2663.....35
ตารางที่ 1.2 ปริมาณขยะเขตเทศบาลเมืองกันตัง ย้อนหลัง 5 ปี (ปีงบประมาณ 2560-2564)...35
ตารางที่ 1.3 การจัดการขยะอันตรายชุมชน ปีงบประมาณ 2563 – 2564.....35

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

1.1 สถานการณ์ภาพรวมปัญหาขยะ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกประเทศต้องหาแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีอยู่หลายด้าน เช่น การรณรงค์ปลูกต้นไม้ การรณรงค์ให้หยุดเผา ทำลายป่า การรักษาแหล่งน้ำ เป็นต้น โดยมีการกำหนดปัญหาขยะให้เป็นวาระแห่งชาติ “การแก้ปัญหาขยะ” และในอนาคตปัญหาขยะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น สาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเกิดจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้นในการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์และบริการสั่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2563 พบว่าประเทศไทยมีขยะพลาสติกต่อหัวประชากรสูง จำนวน 4,796,494 ตันต่อปี และมีสัดส่วนขยะพลาสติกทั่วไปเป็นอันดับที่ 3 ของโลก โดยปริมาณขยะพลาสติกในประเทศไทยแบ่งเป็นประเภทถุงพลาสติก จำนวน 1.11 ล้านตัน ขวดพลาสติก จำนวน 0.40 ล้านตัน แก้วกล่องและภาชนะพลาสติก จำนวน 0.23 ล้านตัน จึงได้มีการขอความร่วมมือประชาชนและผู้ประกอบการร่วมกันรณรงค์ลดใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกหรือภาชนะที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งด้วย หลัก 3 Rs คือ 1) ใช้น้อย ลดการใช้เท่าที่จำเป็น (Reduce) 2) ใช้น้ำและใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น (Reuse) และ 3) ใช้น้ำใหม่โดยการนำมาแปรรูปมาใช้ใหม่ (Recycle) เพื่อเป็นการชะลอวิกฤติผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต นอกจากนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ มีการรณรงค์ลดใช้พลาสติกสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานประกอบการ เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่จะตามมาด้วย (www.naewna.com) โดยจากข้อมูลสถานการณ์การจัดการจัดการขยะมูลฝอยของกรมควบคุม

มลพิษ เมื่อเปรียบเทียบกับกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน 24.98 ล้านตัน ในปี พ.ศ.2564 ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน 24.98 ล้านตัน และในปี พ.ศ.2565 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ มีปริมาณขยะมูลฝอย จำนวน 25.70 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับกันจะเห็นได้ว่าในปี 2565 มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.72 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นมาจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยในหลายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2563, 2564 ,2565)

จังหวัดตรัง มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิด การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยก การนำกลับมาใช้ใหม่ การกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยพบว่าขยะมูลฝอยในจังหวัดตรังมีปริมาณรวมทั้งสิ้น 82,675.58 ตัน/ปี แบ่งเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล 37,299.09 ตัน และองค์การบริหารส่วนตำบล 45,376.49 ตัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บรวบรวมขนส่งและกำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดตรัง มี 71 แห่ง ที่เหลืออีก 28 แห่ง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเอง เช่น วิธีการเผา วิธีการฝังกลบ เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรัง, 2563) จังหวัดตรังแบ่งกลุ่ม (Clusters) การจัดการขยะออกเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้หลักการตามเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามตัวชี้วัด แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง ตรีงสะอาด ประจำปี พ.ศ.2563 ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง ได้แก่ เทศบาลนครตรัง เทศบาลเมืองกันตัง เทศบาลตำบลวังวิเศษ เทศบาลตำบลห้วยนาง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร กลุ่ม (Clusters) ที่กำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลมีเพียง 1 แห่ง คือ “เทศบาลเมืองกันตัง”

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ในการแก้ปัญหา ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้ที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนการพัฒนาความสามารถของตนในการจัดการควบคุมทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ที่มีความ

จำเป็นต่อการดำรงชีวิตชีพทางเศรษฐกิจและสังคม การตัดสินใจต่างๆเกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับร่วมกัน โดยใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เน้นแนวความคิดใหม่ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตยเป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักว่าการดำเนินกิจการใดก็ตาม ผู้ที่ได้รับผลกระทบและส่วนได้เสียควรเป็นผู้ได้แสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวความคิด ในปัจจุบันการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ต้องประยุกต์แนวคิดให้ตอบรับกับแนวคิดประชาธิปไตยต้องสร้างกระบวนการในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานและเป็นส่วนสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มที่มีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น การพัฒนาจึงเริ่มจากความต้องการของชุมชนแทนความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ประชาชนภายในพื้นที่มีการรวมกลุ่มในรูปของประชาคมหรือชุมชนเป็นแนวคิดที่สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีความร่วมมือ ลงมือทำพร้อมกันในทุกระดับ ต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคม โดยเฉพาะชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง (อ้างอิง :จากสถาบันพระปกเกล้า)

เทศบาลเมืองกันตัง เป็นเทศบาลหนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยและขยะพลาสติก ซึ่งรวมในแต่ละวันมีขยะมูลฝอยจำนวนมากที่ทางเทศบาลจะต้องดำเนินการเก็บขนเพื่อส่งกำจัด เทศบาลเมืองกันตังได้ทำข้อตกลงเช่าพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองชีล้อม ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อเป็นสถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยและเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งเป็นสถานที่รวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดตรังโดยมีการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง การดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยที่เก็บขนมากำจัดได้อย่างถูกหลักวิชาการของจังหวัดตรัง โดยการฝังกลบ โดยมีบ่อฝังกลบ จำนวน 3 บ่อ และมีเตาเผาขยะขนาดเล็ก จำนวน 2 เตา ที่สนใจศึกษาในสถานที่นี้เพราะว่าภายในเขตเทศบาลเมืองกันตังได้เล็งเห็นถึงปัญหาปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2563 มีจำนวนขยะในปี 2560 จำนวน 2,897.3 ตันต่อปี, ปี 2561 จำนวน 2,886.4 ตันต่อปี, ปี 2562 จำนวน 3,020.8ตันต่อปี และปี 2563 จำนวน 3,098.4 ตันต่อปี โดยเฉพาะขยะพลาสติกมีจำนวนวนมาก ซึ่งอีกประมาณ 5-6 ปี ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของเทศบาลเมืองกันตังอาจจะไม่สามารถดำเนินการฝังกลบขยะมูลฝอยได้หากไม่มีการดำเนินการลดปริมาณขยะในอนาคต เทศบาลเมืองกันตังจึงได้ตระหนักถึงปัญหาขยะพลาสติกและขยะมูลฝอยอื่นๆ ขยะ

อันตราย ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จึงได้มีการนำยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของจังหวัดตั้งในด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาบูรณาการร่วมกับยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองกันตังให้มี นโยบายมาสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจจะศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนใน การแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตังของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ในด้าน สภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก รวมไปถึงปัจจัยความสำเร็จที่ได้รับ รางวัลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2564 โครงการกันตังยุค ใหม่ชุมชนไร้ถัง จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสถานที่แห่งนี้เป็นเมือง ประวัติศาสตร์ที่มีสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมายและเป็นเมืองท่าสำคัญแห่ง หนึ่ง เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญมาแต่โบราณ ในปี พ.ศ. 2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัชฎานุประดิษฐ์ (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เจ้าเมืองตรัง ย้ายที่ตั้งเมืองตรังจากตำบลควนธานีมาตั้งที่ตำบลกันตัง นี่จึงเป็นโจทย์ สำคัญที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตัง แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะ พลาสติกกันตังมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร และมีปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนอย่างไรจนได้รับรางวัลดีเด่นในเรื่องนี้ การผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ของผู้นำชุมชน ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานตาม ภารกิจหลักในมิติของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหน่วยงานต่อชุมชน ชุมชนต่อชุมชน ที่ ก่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็งอันเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน อันจะนำไปสู่การจัดการขยะที่มี ประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาขยะพลาสติกกันตังของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

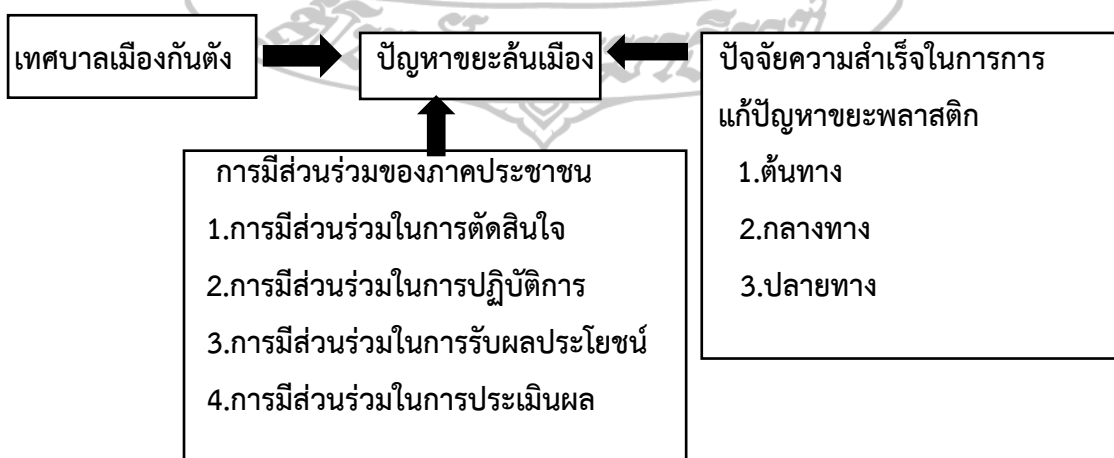
2.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตัง เมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ แก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตัง เมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นเทศบาลหนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกพบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นเกิดจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชน พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้น โดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการสั่งซื้อออนไลน์สินค้า และบริการส่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมากและการไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทำให้ขยะพลาสติกในเมืองจากสภาพปัญหาดังกล่าวรวมถึงในแต่ละวันมีขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกจำนวนมากที่ทางเทศบาลจะต้องดำเนินการเก็บขนเพื่อส่งกำจัด

ภาคประชาชน โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวคิด (Cohen & Uphoff, 1977) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนใน 4 รูปแบบ คือ 1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2)มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3)มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4)การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนำไปสู่ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกจาก ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนั้นกรอบแนวคิดเขียนเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตพื้นที่

เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งมีชุมชน 12 ชุมชน และมีประชากรทั้งหมด 11,672 คน มีจำนวนครัวเรือน 5,105 ครัวเรือน (www.kantangcity.go.th)

4.2 ขอบเขตประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

6.2.1 นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง / ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข/ ผู้อำนวยการกองช่าง	จำนวน 3 คน
6.2.2 ประธานชุมชน/ประธาน อสม./อสม.	จำนวน 3 คน
6.2.3 ประชาชนผู้มีส่วนร่วม	จำนวน 6 คน

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทำการศึกษาปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองและปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การมีส่วนร่วม (Participation) คือ ภาคประชาชน โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ประธานชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ดังนี้

5.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการอธิบายถึงปัญหาความต้องการในชุมชนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกที่จะจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง มีการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจครอบคลุมถึงการตัดสินใจระหว่างการดำเนินโครงการ

5.1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่างๆ งบประมาณ แรงงาน อุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและประสานงานโครงการต่างๆ

5.1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) คือ เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนาผลประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่

1) ผลประโยชน์ด้านวัตถุ คือ การมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงมากขึ้น มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอที่มีประสิทธิภาพ

2) ผลประโยชน์ด้านสังคม คือ การได้รับการศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้นรวมทั้งการให้บริการทางด้านสังคมอื่นๆมากขึ้นและมีคุณภาพดี

5.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการต่างๆ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา การประชุมกลุ่มย่อยพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

5.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่

5.2.1 ต้นทาง คือ การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คริวเรือน ชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

5.2.2 กลางทาง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาลเมืองกันตัง)เป็นผู้ดำเนินการเก็บขนจัดการขยะมูลฝอย ประเภทต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอย

5.2.3 ปลายทาง คือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลเมืองกันตังเก็บขนจากชุมชนและขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน นำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การฝังกลบที่ถูกหลักวิชาการ การเผาโดยใช้เตาเผา

5.3 ภาคประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตังจังหวัดตรัง

5.4 เทศบาลเมืองกันตัง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกนโยบายแนวทาง และโครงการต่างๆสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในลันเมือง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้มีการนำเอา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มาใช้ประกอบ การศึกษา โดยมีรายละเอียดการนำเสนอแบ่งเป็น 8 ประเด็นดังนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย
4. ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก
5. โครงการกั้นตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง
6. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลเมืองกันตัง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ในยุคของการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การทำงานแบบมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็น ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศ ล้วนมีความสำคัญในกระบวนการทัศน์ปัจจุบัน เพราะทำให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความเป็นเจ้าของทำให้ผู้มีส่วนได้เสียยอมรับและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ เป็น การแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในท้องเรียนโยกระบวนการมีส่วนร่วม (วันชัย วัฒนศัพท์, 2553)

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารแบบเปิดที่สื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชนองค์กร ในการทำกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมคือให้ประชาชนเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน(สมบัติ นามบุรี,2562)

1.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วม ดังนี้

Arnstien (1969) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมที่ไม่มีบทบาทอะไร
ย่อมไม่ได้ผลจากการมีส่วนร่วม ผู้เข้ามามีส่วนร่วมต้องรู้จักใช้อำนาจควบคุมกิจกรรมนั้นให้เกิดผล
อย่างมีประสิทธิภาพ

Berkley (1975) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคน
เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้า
มามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วม ใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมี
ส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการ
แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

จิราภรณ์ ศรีคำ (2547) การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจในเรื่อง
เดียวกัน ร่วมปฏิบัติภารกิจ การวางแผนดำเนินงาน การรับทราบผลการดำเนินงาน การติดตาม
ประเมินผล ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตกลงกันได้

จินตนา สุจจันท์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่
ประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชน
โดยร่วมวางแผนปฏิบัติและประเมินงานในการแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้
ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การ
ติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วม
คิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายที่พึงประสงค์

เมตต์ การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือ
กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วม
คิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

1.1.2 กระบวนการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2543) กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลในการเปิดรับ
ความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือ การวางแผนร่วมกัน การร่วมปฏิบัติ และการ

ควบคุมติดตาม โดยเป็นการเริ่มจากการสื่อสารทางเดียวไปถึงการสื่อสารสองทาง และเมื่อสื่อสารเข้าใจตรงกันแล้วจึงร่วมทำ ร่วมติดตามควบคุม ซึ่งนับเป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมสูงสุด

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ระบุขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการอธิบายถึงปัญหาในชุมชนและร่วมตัดสินใจจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้าน ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

อดิน รพีพัฒน์ (2547) แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข 2) การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไข ปัญหา 3) การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน 4) การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

1.1.3 ประเภทการมีส่วนร่วม

จินตนา สุจจันท์ (2549) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมที่แท้จริง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ 2) การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว

เมตต์ การ์ธูญ์ จิต (2553) ประเภทของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นการมีส่วนร่วมในการบริหารที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการ ที่ปรึกษา 2) การมีส่วนร่วมโดยอ้อม เป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหารแต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมาย เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

1.1.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

Huntington & Nelson (1975) ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน จะพิจารณาจากกิจกรรมและการบริหารที่จะต้องศึกษาควบคู่กันไป ในด้านกิจกรรม จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารจะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมีหลักในการพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จากในแนวราบ ในแนวตั้ง

การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกันผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตามสถานภาพของแนวราบและแนวตั้ง

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก (2551) สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมที่ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการรวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น 2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการตัดสินใจใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธี เช่น การประชุมระดับชุมชน ประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ 4) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีความชัดเจนเป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนเสีย 5) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหา 6) การใช้กลไกทางกฎหมายรูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงแต่เป็นลักษณะของการเรียกร้อง และการป้องกันสิทธิของตนเอง

1.1.5 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

Kouf man (1949) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประยูร ศรีประสารณ์ (2542) ปัจจัยของการมีส่วนร่วม มี 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

จิราภรณ์ ศรีคำ (2547) สรุปปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติและค่านิยมของตน มีคุณค่าสอดคล้องกับกับผลประโยชน์ของตน มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน

เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขต

กรุงเทพมหานคร สรุปลักษณะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ บรรยากาศองค์กรและการติดต่อสื่อสาร 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.6 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (public participation)

1) ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม (Participation) นิยามว่า “เป็นการมีส่วนร่วมกับบุคคลอื่นในการกระทำบางอย่าง” การมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น หมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจไม่ว่าเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตามและไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วม

คำจำกัดความ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนกระทำการในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วมกัน มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง การดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชนไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมหรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน

เจมส์ แอล เครยน์(อ้างอิงจาก : สถาบันพระปกเกล้า) การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการที่รวบรวม ความต้องการและค่านิยมต่างๆของสาธารณชนไว้ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทางและเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล(อ้างอิงจาก : สถาบันพระปกเกล้า) การมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชนเพื่อทุกคนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม

2) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

(1) คุณภาพในการตัดสินใจดีขึ้น เพราะการปรึกษาหารือกับสาธารณชนทำให้เกิดความชัดเจนกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์ความต้องการของโครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนนำไปสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ๆที่เป็นคำตอบที่ได้ประสิทธิภาพที่สุด

(2) การสร้างฉันทามติ เป็นการสร้างข้อตกลงอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

(3) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของในการตัดสินใจพวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

(5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้าย เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งการแบ่งฝ่ายที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

3) ระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

(1) ระดับการให้ข้อมูลเป็นระดับต่ำสุด เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนโดยวิธีการต่างๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าวสาร และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น

(2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนเป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก คือ ผู้วางแผนโครงการจะเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินข้อดีข้อเสียของโครงการ เช่น การจัดทำแบบสอบถามก่อนริเริ่มโครงการ การบรรยายและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น

(3) ระดับการปรึกษาหารือ เป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่างๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

(4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ

(5) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

(6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ

4) ปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วม

(1) เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชน ขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

(2) โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

(3) การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

(4) ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน

(5) ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ

(6) การไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่จะบอกให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมแล้วหรือยัง หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้นได้เพราะไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน

1.2 แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.1 เทศบาล

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 12)พ.ศ.2546 โดยแบ่งเทศบาลออก ดังนี้

1) เทศบาลตำบล

เป็นท้องถิ่นที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยในพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยมีการตั้งหลักเกณฑ์เทศบาลตำบลที่จะจัดตั้งจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท(ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไปและอยู่หนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2) เทศบาลเมือง

เป็นท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือมีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาลเมือง

3) เทศบาลนคร

เป็นท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล และมีโครงสร้างของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสภาเทศบาลและฝ่ายคณะเทศมนตรี ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติเทศบาลและกำกับดูแลการบริหารเทศบาล ของคณะเทศมนตรีมีหน้าที่ควบคุมและ

รับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบาล ตามที่กฎหมายกำหนดโดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า ทั้งนี้ ในแต่ละเทศบาลจะมีการแบ่งส่วนราชการแตกต่างกันตามความเหมาะสม

1.2.2 อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

1) *เทศบาลตำบล* ภายใต้กฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลตำบล ได้แก่ (1)รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (2)มีการบำรุงรักษาทางบก รักษาความสะอาดของถนนทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล (3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (4)มีเครื่องดับเพลิง (5)ราษฎรได้รับการศึกษา (6)ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ (7)มีน้ำสะอาดหรือการประปา (8)มีโรงฆ่าสัตว์ (9)มีท่าเทียบเรือและท่าข้าม (10)มีสุสานและฌาปนสถาน (11)บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร และหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

2) *เทศบาลเมือง*

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังนี้ (1)มีน้ำสะอาดหรือการประปา (2)มีโรงฆ่าสัตว์ (3)มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ (4)มีและบำรุงทางระบายน้ำ (5)มีและบำรุงส้วมสาธารณะ (6)มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น (7)มีกิจการโรงรับจำนำ (8)มีตลาด (9)ท่าเทียบเรือและท่าข้าม (10)มีสุสานและฌาปนสถาน (11)บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร (12)มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก (13)มีและบำรุงโรงพยาบาล มีการสาธารณสุขการ ฯลฯ

3) *เทศบาลนคร*

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (1)มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก (2)กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข (3)การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น (4)จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม (5)จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ)

1.2.3 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

วิลเลียม เอ ร็อบสัน (Robson, 1953 : 574) นิยาม การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐบาลได้จัดตั้งขึ้นให้มีอำนาจในการปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมายและต้องมืองค์ประกอบที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น

จอห์น เจ. คลาร์ก (Clark, 1957 : 87-89) การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในพื้นที่ใดโดยเฉพาะ เป็นหน่วยการปกครองที่จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ประธาน คงฤทธิศึกษาการ (2524:15) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ โดยเกิดจากองค์กรทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรที่ถูกจัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

ประหยัด หงส์ทองคำ (2519) การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.2.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล การบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆอาจไม่เพียงพอ จึงจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาในด้านการเงิน ตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน การรรับบริการจากรัฐบาลอย่างเดียวยังไม่ตรงตามความต้องการและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3) เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยใช้อำนาจการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้รอบคอบ

4) เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษ การปกครองระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้ามาทำ

หน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่มีแตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

การวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่างๆให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ ดังนี้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2552)

3.1 การลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) การลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถทำได้ ดังนี้

1) การพยายามลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น เช่น ใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานนานหรือเลือกใช้สินค้าชนิดเติม

2) การลดปริมาณวัสดุเป็นการพยายามเลือกใช้สินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่แทนบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก เพื่อลดปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่จะกลายเป็นขยะมูลฝอย

3.2 การนำมาใช้ซ้ำ โดยการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่หรือเป็นการใช้ซ้ำใช้แล้วใช้อีกๆ เช่น ขวดน้ำหวาน นำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้วนำมาใส่น้ำตาล เป็นการพยายามใช้สิ่งของต่างๆหลายๆครั้ง ก่อนที่จะทิ้งหรือเลือกใช้ของใหม่

3.3 การนำมาแก้ไข (Repair) โดยการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว

3.4 การแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการนำวัสดุมาผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นสินค้าใหม่ นั่นคือการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น พลาสติก กระดาษ ขวด โลหะต่าง ๆ นำกลับมาหลอมใหม่

3.5 การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษ โดยการหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยากหรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์

1) หลักเกณฑ์ มาตรฐาน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2550)

(1) ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

ก. ถังขยะ เพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และให้มีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงถังขยะสีเขียว

ก) ถังขยะสีเขียว รองรับขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้เศษอาหาร ใบไม้

ภาพที่ 2 แสดงถังขยะสีเหลือง

ข) ถังขยะสีเหลือง รองรับขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ

ภาพที่ 3 แสดงถังขยะสีเทาฟ้าสีส้ม

ค) ถังขยะสีเทาฟ้าสีส้ม รองรับขยะอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระป๋องสีสเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

ภาพที่ 4 แสดงถังขยะสีฟ้า

ง) ถังขยะสีฟ้า รongรับขยะย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษและไม่ค้่มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟมและพoyล์ที่เป็นอาหาร

ข. ถูขยขะ ถูขยขะสำหรับแยกขยขะมูลฝอยในครัวเรือน และจะต้องมีการคัดแยกรวบรวมใส่ถูขยขะมูลฝอยตามสีต่าง ๆ ดังนี้

ก) ถูสีเขียว รวบรวมขยขะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้เศษอาหาร ใบไม้

ข) ถูสีเหลือง รวบรวมขยขะมูลฝอยที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม

ค) ถูสีแดง รวบรวมขยขะมูลฝอยอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย กระจกสีเปรย์ กระจกสารฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

ง) ถูสีฟ้า รวบรวมขยขะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ไม่เป็นพิษและไม่ค้่มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก

2) เกณฑ์มาตรฐานภาชนะรongรับขยขะมูลฝอย

(1) ควรมีสัดส่วนของถังขยขะมูลฝอยจากพลาสติกที่ใช้แล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยน้ำหนัก

(2) ไม่มีส่วนประกอบสารพิษ หากจำเป็นควรใช้สารเติมแต่งในปริมาณที่น้อยและไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

(3) มีความทนทาน แข็งแรงตามมาตรฐานสากล

(4) มีขนาดพอเหมาะมีความจุเพียงพอต่อปริมาณขยขะมูลฝอย สะดวกต่อการถ่ายเทขยขะมูลฝอยและการทำความสะอาด

(5) สามารถป้องกัน แมลงวัน หนู แมว สุนัข และสัตว์อื่น ๆ มิให้สัมผัสหรือค้ยมขยขะมูลฝอยได้

3) จูตรวบรวมขยขะมูลฝอยขนาดย่อม

เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมและประหยัด จึงต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยขึ้น โดยจุดรวบรวมขยะมูลฝอยจะกำหนดไว้ตามสถานที่ต่างๆ ได้แก่ หมู่บ้าน โรงอาหาร โรงภาพยนตร์ โดยมีภาชนะรองรับตั้งไว้เป็นจุด ๆ เช่น หมู่บ้านจัดสรร กำหนดให้จุดรวบรวม 1 จุด ต่อจำนวนครัวเรือน 50 - 80 หลังคาเรือน

4. ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก

4.1 การลดปริมาณขยะที่คัดแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือครัวเรือน เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด การจัดการขยะที่ต้นทางเป็นจุดเริ่มต้นการจัดการขยะที่นำไปสู่การจัดการขยะที่ยั่งยืนตามหลัก 3Rs การใช้น้อย (Reduce) การลดปริมาณการใช้ลงใช้เท่าที่จำเป็นเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกและโฟมที่กำจัดยาก การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) คือ การคัดแยกขยะที่สามารถนำมารีไซเคิล เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม เพื่อนำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือเพื่อผลิตเป็น ผลิตภัณฑ์ใหม่ ขยะพลาสติกแบบรีไซเคิลเป็นขยะที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม อลูมิเนียม เศษพลาสติก เศษโลหะ กลัง เครื่องดื่มแบบเป็นต้น

4.1.1 แนวทางการจัดการขยะพลาสติกจากต้นทาง ในปัจจุบันเทศบาลบางแห่งในประเทศไทยมีการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดและแยกประเภทเก็บขนโดยการจัดถังแยกประเภทเพื่อให้ประชาชนแยกประเภทขยะทิ้ง โดยแยกออกเป็นขยะรีไซเคิลได้ ขยะที่รีไซเคิลไม่ได้และขยะอันตราย แต่การจัดเก็บยังไม่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนทำให้ขยะเน่าเสีย และมีกลิ่นรุนแรง ดังนั้นกระบวนการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางจะเกิดขึ้นโดยเจ้าของบ้าน ซึ่งแนวทางการจัดการขยะพลาสติกจากต้นทางมี หลากหลายวิธี เช่น

1) กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล คือ ให้สมาชิกของธนาคารขยะรีไซเคิลนำขยะรีไซเคิลมาฝากที่ธนาคารโดยมีเจ้าหน้าที่ธนาคารทำการคัดแยกชั่งน้ำหนักขยะและคำนวณเป็นเงิน แล้วบันทึกลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่ประสานกับร้านรับซื้อของเก่าเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคารับฝากขยะ

2) กิจกรรมกองทุนขยะรีไซเคิล หลายชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนขึ้นจากการบริจาคขยะรีไซเคิลจากคนในชุมชนนำไปขายเป็นเงินเข้ากองทุน โดยจะบริจาคเดือนละ 1 ครั้ง แกนนำชุมชนจะประกาศเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ขอรับบริจาคขยะรีไซเคิลและให้วางไว้หน้าบ้านตามเวลาที่กำหนดและคณะกรรมการจะขับรถวนไปเก็บรวบรวมและนำไปขาย กองทุนที่ได้จะนำเงินไปใช้ ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ภายในชุมชนหรือกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

3) ขยะรีไซเคิลแลกล้างของ เป็นกิจกรรมที่ใช้หลักการเปรียบเทียบมูลค่าของขยะรีไซเคิลกับราคาของสิ่งที่ใช้ในการแลก ซึ่งอาจจะเป็น ไข่ไก่ สบู่ น้ำปลา น้ำตาล เป็นต้น โดยกำหนดสิ่งของที่ใช้แลกและราคาของขยะรีไซเคิลที่รับแลก จากนั้นประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชนทราบ แล้วกำหนดวันรับแลกล้างของ เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมก็เรียกร้านรับซื้อของเก่ามารับซื้อขยะรีไซเคิลไป

4.2.1 แนวทางการจัดการขยะกลางทาง

โดยการเก็บขนของเทศบาล พนักงานเก็บขนขยะทำให้ส่วนหนึ่งของวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ถูกเก็บออกไป การกำจัดขยะในประเทศไทยใช้วิธีการเทกองแล้วฝังกลบหรือเผา ซึ่งเป็นวิธีที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ต่อมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเทศบาลหลายแห่งในการกำจัดขยะมูลฝอยตามเกณฑ์มาตรฐานและตามแนวทางการจัดการมูลฝอยของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างหลุมฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เมื่อเทศบาลใดมีสถานที่กำจัดขยะแล้วเทศบาลข้างเคียงที่ไม่มีที่กำจัดจะนำขยะมารวมฝังกลบด้วยทำให้ปริมาณขยะที่เข้าฝังกลบสูงกว่าที่ออกแบบไว้จึงทำให้หลุมฝังกลบเต็มเร็วกว่าที่กำหนด อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างนั้นให้แต่เพียงหลุมฝังกลบชั้นแรก เมื่อต้องก่อสร้างคันดินเพื่อทำการฝังกลบในชั้นถัดขึ้นไปเทศบาลจะต้องหางบประมาณก่อสร้างเอง และด้วยการจัดเก็บค่ากำจัดขยะสูงสุดเพียง 40 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน จึงทำให้เทศบาลส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณเพียงพอและรัฐบาลไม่มีนโยบายให้งบประมาณ สนับสนุนต่อเนื่องสำหรับโครงการที่ได้จัดสรรไปแล้ว

4.3 แนวทางการจัดการขยะพลาสติกทั่วไปปลายทาง

ขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย ถูกนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (Sanitary Landfill) การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การทำปุ๋ยหมักหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อนการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือ

พลังงาน เช่น เชื้อเพลิง RDF เชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า การส่งเป็นวัตถุดิบให้โรงงานปูนซีเมนต์ เป็นต้น โดยมีกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมรับบริจาคถุงผ้ารับยากลับบ้าน ถุงพลาสติกเป็นขยะที่ย่อยสลายยาก และใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายนานถึง 450 ปี ทำให้มีการรณรงค์และส่งเสริมให้ลดการใช้ถุงพลาสติก รวมไปถึงที่ให้นำถุงผ้ามาใช้แทนการใส่ถุงพลาสติก

2) กิจกรรมหิ้วตะกร้า/ถุงผ้า ไปจ่ายตลาดเพื่อลดขยะทั่วไป ชุมชนหลายแห่งใช้วิธีการลดปริมาณการเกิดขยะพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง

สรุปแนวทางการจัดการขยะ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง สำหรับแนวทางการจัดการขยะพลาสติกจาก ต้นทางและปลายทางจุดสำคัญ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการปัญหาขยะจากต้นทางจนถึงปลายทาง เพื่อไปสู่การจัดการขยะที่ยั่งยืนโดยยึดหลักการ 3Rs ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การลดการใช้หรือใช้น้อย (Reduce) 2) การใช้ซ้ำ (Reuse) 3) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

5. โครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถังขยะ

5.1 เหตุผลในการดำเนินโครงการ

ปัญหาขยะถือเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทย สาเหตุเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้นโดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการสั่งซื้อออนไลน์สินค้าและบริการส่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก ในปี 2562 มีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีขยะมูลฝอยชุมชนถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ ขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกและนำไปใช้ประโยชน์แล้วจะถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดตรัง ยังประสบปัญหาการจัดการขยะที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด รวมถึงการคัดแยก การนำกลับมาใช้ใหม่ การกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม และขาดการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน จากข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรัง ในปี 2563 พบว่า ขยะมูลฝอยในจังหวัดตรัง มีปริมาณรวม ทั้งสิ้น 82,675.58 ตัน/ปี และพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บรวบรวมขนส่งและกำจัดขยะมูลฝอย มี 71 แห่ง ที่เหลือ 28 แห่ง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเอง เช่น วิธีการเผา วิธีการฝังกลบ เป็นต้น และจังหวัดตรังแบ่งกลุ่ม Clusters การจัดการขยะออกเป็น 6 กลุ่ม คือ เทศบาลนครตรัง เทศบาลเมืองกันตัง เทศบาลตำบลวังวิเศษ เทศบาลตำบลห้วยนาง อบต.เกาะลิ

บง อบต.เกาะสุกร กลุ่ม Clusters ที่กำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลมีเพียง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองกันตัง โดยภายในเขตเทศบาลเมืองกันตัง มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560-2563 จำนวน 2,897.3 , 2,886.4 , 3,020.8 และ 3,098.4 ตันต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มการเกิดขยะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี ซึ่งอีกประมาณ 5-6 ปี ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล เทศบาลเมืองกันตังอาจจะไม่สามารถดำเนินการฝังกลบขยะมูลฝอยได้หากไม่มีการดำเนินการลดปริมาณขยะในอนาคต เทศบาลเมืองกันตังจึงได้จัดทำ “โครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถังขยะ” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางหรือครัวเรือน

5.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

5.2.1 เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย

5.2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน

5.2.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) เติบโตปริมาณ จำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน

2) เติบโตคุณภาพ ปริมาณขยะในเขตเทศบาลมีแนวโน้มลดลงเปรียบเทียบกับจากปี พ.ศ.2561 – 2563

2.5.4 แนวทางการแก้ปัญหาขยะพลาสติกและปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วม

1) ผู้บริหารเทศบาลเมืองกันตัง ได้กำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เน้นให้ครัวเรือนมีการลดปริมาณขยะของชุมชนโดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การจัดการกลางทางโดยการเก็บขนไม่ให้มีขยะตกค้างการจัดการที่ปลายทางคือการกำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาล

2) สร้างแรงเสริมแก่พนักงานในเทศบาลและแกนนำชุมชน โดยนายกเทศมนตรีเมืองกันตังได้ประสานเพื่อขอความร่วมมือจากวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า เพื่อริเริ่มนำแนวคิดการบริหารจัดการแบบพลเมืองยุคใหม่ชุมชนไร้ถังมาประยุกต์ใช้กับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตัง โดยมี ดร.ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ ผู้จัดการหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตรการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ สถาบันพระปกเกล้า เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาลเมืองกันตังและแกนนำชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกันตัง

3) กำหนดแนวทางการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การคัดแยกขยะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเพื่อการกำจัดที่ถูกวิธี เช่น 1) ขยะอินทรีย์หรือเศษอาหาร ให้ครัวเรือนคัด

แยกและนำไปใช้ประโยชน์โดยการทำปุ๋ย ใส่ถังรักรักรโลกหรือนำไปเลี้ยงสัตว์ 2) ขยะรีไซเคิล ให้ครัวเรือนคัดแยกนำไปใช้ประโยชน์โดยการขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่า 3) ขยะพลาสติก ให้คัดแยกโดยการทำให้แห้งและสะอาดรวบรวมไว้โดยเทศบาลจะเก็บขนทุกบ่ายวันศุกร์ 4) โฟม กำหนดให้ทุกครัวเรือนงดการใช้โฟมบรรจุอาหาร สำหรับโฟมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ให้คัดแยกและรวบรวมเพื่อให้เทศบาลจัดเก็บต่อไป 5) กล่องนมหรือกล่องน้ำผลไม้ แบบ UHT ให้ครัวเรือนคัดแยกโดยการพับหรือตัดล้างให้สะอาดและทำให้แห้งรวบรวมให้เทศบาลเพื่อนำไปบริจาคผ่านห้างสรรพสินค้า Big C สาขาตรัง เพื่อส่งต่อไปให้โครงการหลังคาเขียว 6) ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่โทรศัพท์ กระป๋องสารเคมี ให้ครัวเรือนคัดแยกรวบรวมให้เทศบาลเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี โดยทาง อบจ.ตรัง เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัด นอกเหนือจากประเภทที่กำหนดข้างต้น ซึ่งครัวเรือนไม่สามารถคัดแยกหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ให้รวบรวมใส่ถังขยะของเทศบาล ซึ่งเทศบาลมีการจัดระบบเก็บขนเพื่อนำไปฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลเป็นประจำทุกวัน

4) มีการกำหนดโครงสร้างคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการ ได้มีคำสั่งเทศบาลเมืองกันตังที่ 438/2562 ลว.29 สิงหาคม 2562 แต่งตั้งคณะทำงานโครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง

5) มีการกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายแก่คณะทำงาน ตามเป้าหมายโครงการ บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคณะกรรมการต่างๆ

6) มีการจับคู่ buddy (เพื่อนคู่หูทำงาน) โดยให้พนักงานเทศบาลที่สังกัดแต่ละสำนัก/กอง/ฝ่าย ทุกคน จับคู่ทำงานร่วมกับ อสม. หรือกรรมการชุมชนทุกคน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมการคัดแยกขยะในชุมชน ทั้งหมด 101 คู่ ครอบคลุมครัวเรือนจำนวน 2,252 ครัวเรือน

7) มีการขับเคลื่อนกิจกรรมการคัดแยกขยะในชุมชน โดยคณะกรรมการแต่ละชุดเดินรณรงค์ตามบ้าน การเยี่ยมติดตามให้ความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ รวมทั้งการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

8) พัฒนาศักยภาพคณะทำงาน โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ คณะทำงานการอบรมให้ความรู้และศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารจัดการขยะ เช่น ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารจัดการขยะ

9) การสร้างแรงจูงใจแก่ชุมชน คือ การคัดเลือกบ้านตัวอย่างในชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างการคัดแยกขยะแก่ครัวเรือนอื่นๆ ในชุมชน

10) การประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน ให้ส่งสรุปรายงานความก้าวหน้าทุกเดือน เพื่อวิเคราะห์ประเมินผลปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน โดยมีการ

กำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโครงการและผลการดำเนินงานที่สำคัญ จากการทำ
 ดำเนินงานตามโครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร่ถึง สามารถสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้ 7
 ข้อ ดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

ตารางที่ 1 จำนวนหลังคาเรือนที่ดำเนินการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง โครงการกันตังยุคใหม่
 ชุมชนไร่ถึง ปีงบประมาณ 2563

ที่	ชุมชน	ครัวเรือน ทั้งหมด*	กิจกรรมการคัดแยกขยะ (หลัง)			กิจกรรมคัดเลือkb้านตัวอย่าง (หลัง)		
			เป้าหมาย	คัดแยก ขยะ	ร้อยละ	เป้าหมาย	บ้าน ตัวอย่าง	ร้อยละ
1	ป่าไม้	192	72	74	102.8	6	6	100
2	โรงพยาบาลกันตัง	301	156	99	63.5	13	13	100
3	หลังชุมชนสายโทรศัพท์	129	72	10	13.9	6	3	50.0
4	หลังโรงเรียนคลองภาษี	99	84	19	22.6	7	6	85.7
5	สโมสรเก่า	261	120	121	100.8	10	10	100
6	หน้าค่าย	293	144	35	24.3	12	11	91.7
7	ตลาดใต้	207	108	36	33.3	9	3	33.3
8	ไนทอน	76	48	8	16.7	4	3	75.0
9	กิตติคุณ	167	96	64	66.7	8	7	87.5
10	หลาโป	176	96	37	38.5	8	7	87.5
11	ตรอกลิเก	202	132	38	28.8	11	11	100
12	ป่ามะพร้าว	149	84	58	69.0	7	7	100
รวม		2,252	1,212	599	49.4	101	87	86.1

หมายเหตุ * ครัวเรือนทั้งหมด หมายถึง จำนวนครัวเรือนจากการสำรวจและอยู่ในความรับผิดชอบของ อสม.

(2) การลดปริมาณขยะมูลฝอย

ตารางที่ 2 ปริมาณขยะเทศบาลเมืองกันตัง ย้อนหลัง 5 ปี (ปีงบประมาณ 2560-2564)

ปีงบประมาณ	จำนวน ประชากร (คน)	ปริมาณขยะ			
		รวมทั้งปี (ตัน)	เฉลี่ยต่อเดือน (ตัน)	เฉลี่ยต่อวัน (ตัน)	เฉลี่ยต่อคนต่อวัน (กิโลกรัม)
2560	12,195	2,897.3	241.4	7.9	0.65
2561	11,990	2,886.4	240.5	7.9	0.66
2562	11,927	3,020.8	251.7	8.3	0.69
2563	11,815	3,098.4	258.2	8.5	0.72
2564*	11,794	2,069.8	230.0	7.6	0.64

หมายเหตุ * ปีงบประมาณ 2564 ข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564

ตารางที่ 3 การจัดการขยะอันตรายชุมชน ปีงบประมาณ 2563-2564

ปีงบประมาณ	ปริมาณขยะอันตรายที่ส่งกำจัด (กิโลกรัม)		
	เทศบาลเมืองกันตัง	อปท.อื่นในจังหวัด	รวมทั้งสิ้น
2563	60.0	5,851.3	5,911.3
2564	135.0	1,694.0	1,829.0
รวม	195.0	7,545.3	7,740.3
รวบรวมส่งกำจัดครั้งที่ 1 (16 มีนาคม 2563)			2,383.8
รวบรวมส่งกำจัดครั้งที่ 2 (21 เมษายน 2564)			5,000.0
รวมส่งกำจัด (2 ครั้ง)			7,383.8

(3) ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ณ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตัง เป็นแบบการฝังกลบตามหลักสุขาภิบาลสามารถในกำจัดขยะ 50 ตันต่อวัน บ่อฝังกลบมีการปูพื้นบ่อป้องกันซึมด้วยดินเหนียว บดอัด 0.20 เมตรแต่ละชั้นมีการถมสูง 2 เมตร มีพื้นที่ฝังกลบ 88 ไร่ สามารถรองรับขยะมูลฝอยได้ถึงปี 2570 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมลงนาม (MOU) ใช้บริการ จำนวน 16 แห่ง และบริษัทต่างๆ จำนวน 2 แห่ง มีการกำจัดขยะเฉลี่ย 25 ตันต่อต่อวัน เป็นขยะในเขตเทศบาล 7.5 ตันต่อวันและเป็นขยะจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ประมาณ 17.5 ตันต่อวัน ซึ่งเทศบาลดำเนินการฝังกลบทุกวันไม่มีขยะตกค้าง

(4) ชุมชนป่าไม้ ชุมชนต้นแบบการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ปีงบประมาณ 2564 เทศบาลเมืองกันตังร่วมกับแกนนำชุมชนป่า

(5) สำนักงานเทศบาล ร้านอาหารและตลาดต้องชมถนนคนเดินกันตังปลอดโฟม เทศบาลได้ส่งเสริมการทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ ถุงพลาสติก และปลอดโฟม รณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะ โดยใช้หลัก 3 Rs (Reduce, Reuse, Recycle)

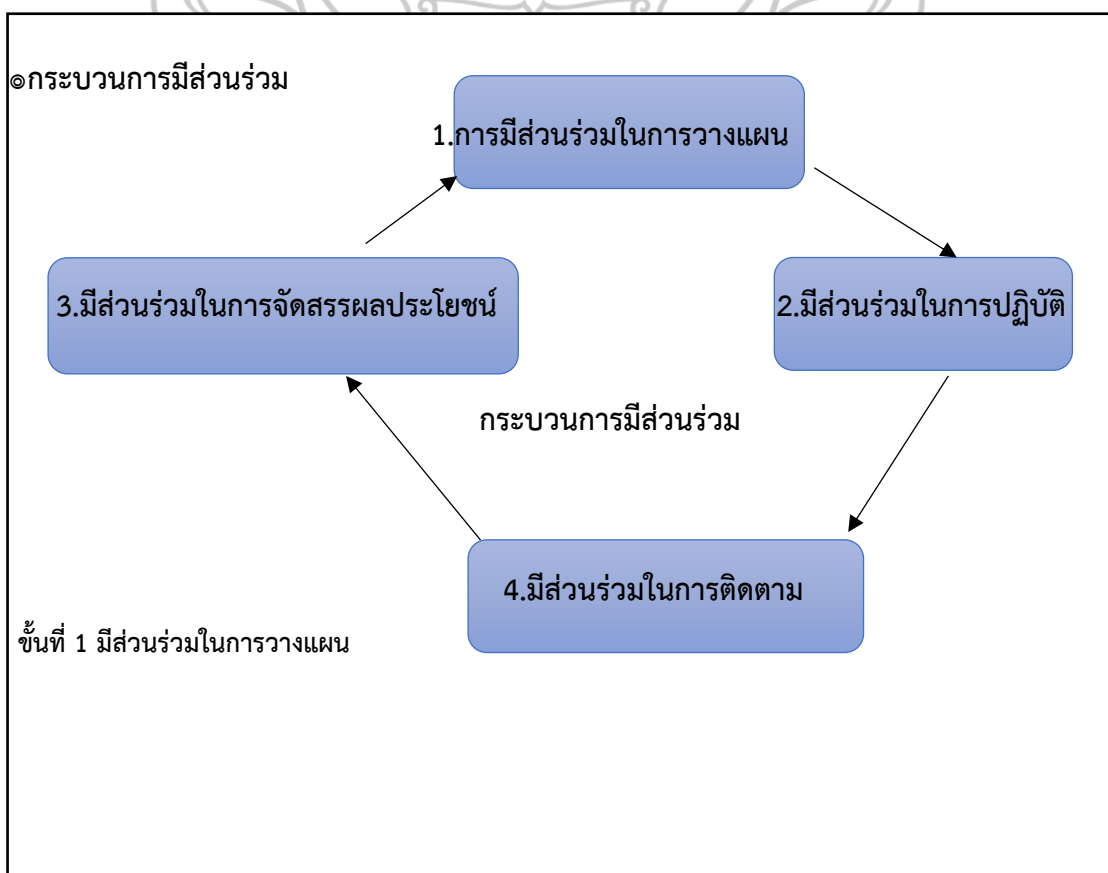
(6) การจัดการขยะในโรงเรียนสังกัดเทศบาล โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกันตังมีการจัดการขยะหลากหลายแนวทาง เช่น การจัดวิชาชุมนุมสิ่งประดิษฐ์ จากเศษวัสดุเหลือใช้และกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้จากสิ่งประดิษฐ์ฝีมือนักเรียน เช่น หมวก กระเป๋า

(7) การจัดการขยะพลาสติกแบบ Single Use เป็นปัญหาที่สำคัญในการกำจัด ในช่วงการระบาดของโรค COVID-19 พบว่ามีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 เทศบาลเมืองกันตังได้ริเริ่มให้ครัวเรือนคัดแยกขยะพลาสติกแบบ Single Use ที่แห้งและสะอาด โดยมีชุมชนป่าไม้ นำร่องการดำเนินการและห้างสหมิตร ซุปเปอร์โมลล์

ร้านค้าส่งเอ็มดี เป็นเครือข่ายให้ความร่วมมือคัดแยกพลาสติก โดยเทศบาลได้จัดรถเก็บขน ซึ่งปัจจุบันสามารถรวบรวมได้มากกว่า 5 ตัน และอยู่ในระหว่างการคิดค้นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ โดยการแปรรูปพลาสติกดังกล่าวเป็นอิฐบล็อกปูพื้น

(8) ปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อคิดที่ได้จากการดำเนินการ 1)ผู้บริหารมีนโยบายชัดเจนมุ่งมั่นที่จะพัฒนา บุคลากรของเทศบาลเชื่อมั่นในผู้นำองค์กร ทำงานเป็นทีมในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง 2)การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความพร้อมในการขับเคลื่อนกิจกรรม คณะทำงานในระดับชุมชนมีความเข้มแข็งและมีเป้าหมายร่วมกัน 3)การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ต้องอาศัยการดำเนินการที่ต่อเนื่องใช้เวลาที่ยาวนานในการขับเคลื่อน เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ด้วยการสร้างพลังบวกแก่ชุมชน

(9) ปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 1)ประชาชนส่งข้อมูลผ่านไปยังผู้เสนอนโยบายหรือโครงการต่างๆเพื่อให้ผู้ที่กำหนดนโยบายทราบความต้องการของสังคม 2)ข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประเด็นสนใจจากผู้เสนอโครงการส่งผ่านไปยังประชาชน 3)การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชนกับผู้กำหนดนโยบายหรือผู้เสนอโครงการ 4)ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนผู้สนใจจะต้องได้รับการนำเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ เจือปนใจของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วมเป็นไปด้วยความสมัครใจ 2.มีความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม 3.ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม อาทิมีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆนั้นแสดงว่าจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพให้พวกเขาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ตามภาพที่ 1.1

- ประกอบด้วยการเรียนรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมแผนกิจกรรม
- ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ
ประกอบด้วยข้องเกี่ยวกับการดำเนินการในการจัดกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ
- ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์
เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ หรือผลของกิจกรรมหรือผลของการตัดสินใจเกิดขึ้น
- ขั้นที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ภาพที่ 1.1 กระบวนการมีส่วนร่วม

(10) แนวทางการพัฒนาให้ยั่งยืน ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความสะดวกของคนในชุมชนที่จะดำเนินการคัดแยกขยะ รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับชุมชนเขตเมือง คือ การกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนสร้างแรงจูงใจหรือขอความร่วมมือให้ประชาชนคัดแยกขยะและกำจัดหรือจัดการสิ่งที่คัดแยกได้เองที่ครัวเรือน

(11) การเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น 1) องค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน จ.สตูล ศึกษาดูงานการบริหารจัดการขยะชุมชนเขตเมือง เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2563 2) องค์การบริหารส่วนตำบลบางลึก อ.กันตัง จ.ตรัง นำศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าประดู่ อ.นาทวี จ.สงขลา ศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 ฯลฯ (อ้างอิง : สถิติหนังสือรับเทศบาลเมืองกันตัง ปี 2563 และข้อมูลจากกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองกันตัง)

6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของพื้นที่

เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีพื้นที่ 3.04 ตารางกิโลเมตร โดยมีประชากรตามสถิติการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองกันตัง ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2564 ประชากรชาย จำนวน 5,723 คน ประชากรหญิง จำนวน 5,949 คน รวม 11,672 คน และมีทั้งหมด 12 ชุมชน

6.1 ประวัติความเป็นมา

เดิมกันตังเป็นอำเภอที่ขึ้นกับเมืองตรังซึ่งตัวเมืองตรังในขณะนั้นตั้งอยู่ที่ตำบลควนธานี (ปัจจุบันตำบลควนธานี) การสัญจรไปมาระหว่างอำเภอกันตังกับตัวเมืองตรัง ลำบากต้องใช้เดินทางเท้าหรือเรือเล็ก ต่อมาในปี พ.ศ.2436 พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เจ้าเมืองตรังได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ย้ายตัวเมืองจากตำบลควนธานีไปตั้งที่อำเภอกันตัง เพราะอำเภอกันตังอยู่ปากอ่าวเรือกลไฟ เรือสินค้าต่างๆเข้าเทียบท่าได้ การค้าขายติดต่อก็ตะดวกเหมาะที่จะพัฒนาให้เป็นเมืองท่าสำหรับค้าขายและเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ ซึ่งในขณะที่พระยารัษฎาฯเป็นเจ้าเมืองตรังท่านได้นำต้นยางพารามาจากมลายูมาปลูกที่อำเภอกันตังเป็นแห่งแรก และยังคงอยู่คู่กับอำเภอกันตังจนทุกวันนี้ ในปี พ.ศ.2485 พระยาวิจิตรวงศ์ วุฒิไกร สุมหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ย้ายตัวเมืองตรังจากอำเภอกันตังไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของอำเภอเมือง จังหวัดตรัง) เนื่องจากเห็นว่าไม่ปลอดภัยจากศัตรูอีกทั้งกันตังเป็นที่ลุ่มยากมากแก่การขยายเมืองตั้งแต่นั้นมากันตังจึงมีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดตรังตราบเท่าจนทุกวันนี้

6.2 สภาพพื้นที่โดยทั่วไป

เทศบาลเมืองกันตัง ตั้งอยู่เลขที่ 175 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตังจังหวัดตรัง อยู่ห่าง ทิศใต้ของจังหวัด มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 24 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบางเป่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลกันตังใต้
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบางเป่า
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	แม่น้ำตรังตลอดแนวเขตเทศบาล

6.3 สภาพสังคม

เนื่องจากพื้นที่ของเทศบาลเมืองกันตังตั้งอยู่ริมแม่น้ำตรัง ซึ่งไหลออกสู่ทะเลด้านมหาสมุทรอินเดีย ระยะทางประมาณ 27 กิโลเมตร การค้าขายเป็นอาชีพของคนในท้องถิ่นส่วนการประมง อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตอาหารทะเลนั้น ผู้ดำเนินกิจการเป็นบุคคลในท้องถิ่นและต่างจังหวัดในส่วนของลูกจ้างหรือคนงานประจำเรือจะมาจากหลายๆจังหวัดจากทุกภาคของประเทศไทย โดยมีการประกอบอาชีพ การประมง การพาณิชย์กรรม รับจ้าง และการอุตสาหกรรมจำนวน 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมการประมงและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารทะเล และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เกาะมุกถ้ำมรกต สวนสาธารณะควนตำหนักจันทร์ สถานีรถไฟกันตัง พิพิธภัณฑ์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี ต้นยางพาราต้นแรกของประเทศไทย (www.kantangcity.go.th)

6.4 ความสำคัญในการศึกษาสถานที่แห่งนี้

6.4.1 เทศบาลเมือง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำตรัง จึงเป็นเมืองท่าสำคัญแห่งหนึ่งทางฝั่งมหาสมุทรอินเดียเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญมาแต่โบราณ ในปี พ.ศ. 2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์ (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เจ้าเมืองตรัง ย้ายที่ตั้งเมืองตรังจากตำบลควนธานีมาตั้งที่ตำบลกันตังโดยขึ้นกับมณฑลภูเก็ต

6.4.2 เทศบาลเมืองกันตัง เป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อมมีปากกลางเมืองแห่งเดียวในจังหวัดตรัง และเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น พิพิธภัณฑสถานพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี(เจ้าเมืองตรัง คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ต้นยางพาราต้นแรกในประเทศไทย สถานีรถไฟกันตังเป็นสถานีสุดท้ายทางรถไฟฝั่งอันดามัน วนอุทยานน้ำพุร้อนกันตัง สวนสาธารณะควนตำหนักจันทร์(เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์สถานที่นี้ถือกำเนิดชื่อมาจากการเป็นตำหนักเล็กๆ สร้างขึ้นบนเนินเขาเตี้ยๆ ที่เรียกว่าควนในการรับเสด็จรัชกาลที่ 6 เมื่อเสร็จประพาสเมืองกันตัง,ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นที่ตั้งฐานทัพของทหารญี่ปุ่น) และศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองกันตัง เป็นต้น

6.4.3 อยากจะศึกษาความสำเร็จของผลงานดีเด่นในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก ล้นเมืองของเทศบาลเมืองกันตังที่ได้รับคัดเลือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ประจำปี 2564 จากโครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง (17 กันยายน พ.ศ.2564) ด้านสิ่งแวดล้อม จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรพัฒน์ หงส์ทอง (2553 : 79 - 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย พบว่า 1) ประชาชนโดยรวมและจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย ในด้านการตัดสินใจ ด้านการมีดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการมีประเมินผลอยู่ในระดับมาก และการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย 2) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ แตกต่างกันที่ระดับ.05 3) ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปีลงมาในการตัดสินใจและในการดำเนินงาน มากกว่าประชาชนที่มี 60 ปี

พนธ์ชาติ อรุณกรพสุรักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการขยะกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผล

การศึกษาพบว่าการจัดการมูลฝอยของชุมชนยังขาดความร่วมมือจากคนในชุมชนบางครั้งเรือมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำกลับมาใช้ใหม่ แต่ในบางครั้งเรือยังไม่มีมีการคัดแยกขยะขาดการให้ความรู้กับประชาชนจากหน่วยงานของรัฐสิ่งสำคัญในการกำจัดขยะขั้นสุดท้ายคือการปลูกจิตสำนึกสร้างค่านิยมในการรักษาความสะอาดและมีความเป็นระเบียบและควรมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรหรืออาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมภายในชุมชน

ยุวัลดา ชูรัช และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลตำบลเขาหัวช้าง อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลตำบลเขาหัวช้างจะแบ่งเป็น 2 ฝ่ายครัวเรือน/หมู่บ้านและเทศบาล ฝ่ายครัวเรือนจะจัดให้มีถังรองรับขยะหรือถุงดำทุกครัวเรือน เพื่อแยกขยะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และขยะที่ต้องการทิ้ง ฝ่ายเทศบาลจัดให้มีสถานที่ที่เหมาะสมและถังรองรับขยะที่เป็นประโยชน์ประจำทุกหมู่บ้าน และสนับสนุนแรงจูงใจส่งเสริมให้ความรู้แก่ชุมชนในการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน

กนลา กอบวิทยา (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษาเทศบาลเมือง นราธิวาส อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส สรุปผลการวิจัยว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องการทิ้งขยะของประชาชนที่ไม่มีมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทางเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองนราธิวาสได้เข้าไปให้ความรู้ และรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะมากขึ้น เช่น รณรงค์กำจัดขยะเปียกด้วยถังขยะไร้ก้นคือให้ชุมชนตัดกันถัง ขยะฝังในดินเอาไว้สำหรับทิ้งพวกเศษอาหารต่างๆ โครงการรณรงค์การจัดการขยะในชุมชนโดยนักเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส

Zhiyong, H., et al. (2019). ได้ศึกษาลักษณะและรูปแบบการจัดการขยะในประเทศในพื้นที่ชนบทของประเทศกำลังพัฒนา :กรณีศึกษาประเทศจีน พบว่าขยะส่วนใหญ่ เป็นขยะอินทรีย์นำมาใช้ในการเกษตรมีการบูรณาการในการจัดการขยะการแยกการจัดการขยะจะทำให้มีประสิทธิภาพ

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ และ อาภากร มินวงษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 91.07 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนภาพรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการคัดแยกขยะมูลฝอยและการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก และการกำจัดขยะมูลฝอยมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภัทสรีย์ คุณกลาง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์และการประเมินผล ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในคณะกรรมการ ชุมชน อายุ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภัทรภร ศิลปะเจริญ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการขยะอันตรายจากชุมชนกรณีศึกษา เทศบาลนครนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่า 1) การเกิดขยะอันตรายจากชุมชนมีแหล่งกำเนิดจากกิจกรรมการดำรงชีวิตประจำวัน 2) การจัดการขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิดเทศบาลไม่มีนโยบายบังคับให้ชุมชนมีการคัดแยกแต่มีนโยบายในด้านการให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกตั้งแต่ต้นกำเนิดเพื่อลดขยะไปยังปลายทาง 3) การเก็บรวบรวมขยะอันตรายจากชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ออกเก็บขยะเป็นประจำทุกวันตั้งแต่เวลา 22.00 น. – 06.00 น. มีพนักงานประจำรถ 3 คน/คัน ไม่มีการจัดเก็บขยะอันตรายโดยเฉพาะ 4) การแปรรูปหรือการแปรสภาพขยะอันตรายจากชุมชนขยะทั้งหมดไม่ได้มีการแปรสภาพก่อนทิ้ง 5) การขนถ่ายและการขนส่งขยะเทศบาลจะดำเนินการขนส่งขยะที่จัดเก็บได้ทั้งหมดในแต่ละวันไปยังบ่อฝังกลบขยะของเทศบาลโดยตรงเป็นประจำทุกวันและมีการจัดบันทึกปริมาณขยะ ณ บ่อขยะ 6) การกำจัดขยะอันตรายจากชุมชนใช้วิธีการกำจัดโดยส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดการ

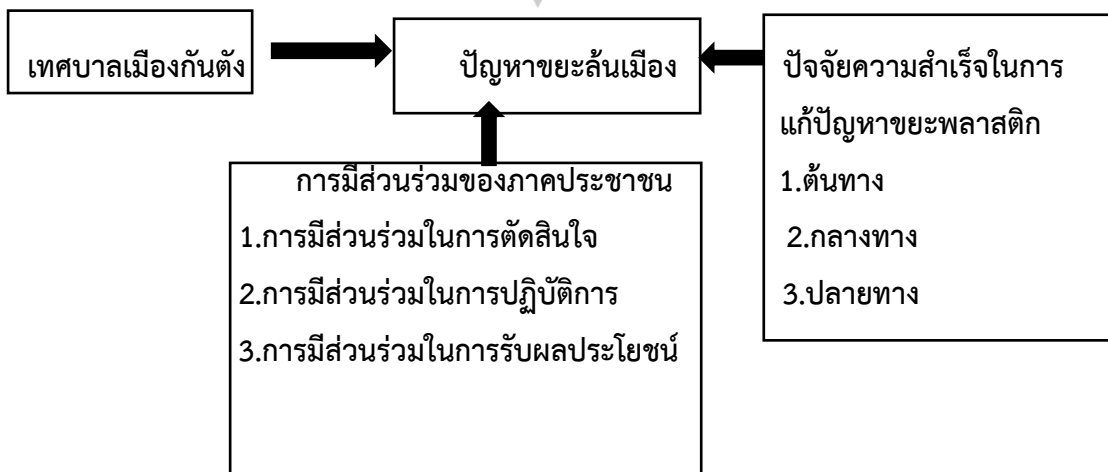
สรุป จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญๆที่ค้นพบ คือ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนต่างๆไม่ว่าจะเป็น ชุมชนชนบทหรือชุมชนเมืองต่างก็มีการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน คือ ถ้าชุมชนใดมีการบริหารงานที่ดีมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถมีกระบวนการกระตุ้นให้ชุมชนเห็นถึงปัญหาที่ตนเองก่อและออกมามีส่วนร่วมในความรับผิดชอบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้ชุมชนนั้นมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี เช่น มีการเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขยะ มีการคัดแยกขยะเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนทำให้ชุมชนมีปริมาณขยะลดลง และทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น แต่ถ้าชุมชนใดขาดการบริหารงานที่ดีมีผู้นำที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาที่ตนเองก่อให้เกิดขึ้นชุมชนนั้นจะมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นและทำให้มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีทำให้คนในชุมชนไม่มีการพัฒนา ดังนั้นถ้าให้การจัดการที่ดีควรให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชนและผู้บริหารเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการให้

ความรู้ด้านการจัดการขยะที่ถูกวิธีให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้ประชาชนในชุมชนนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องปริมาณขยะก็จะลดลงทำให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

8. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ้นเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นเทศบาลหนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยและขยะพลาสติก พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นมาจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชน พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้นโดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการสั่งซื้อออนไลน์สินค้าและบริการสั่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้ขยะพลาสติกสิ้นเมืองจากสภาพปัญหาดังกล่าว รวมถึงในแต่ละวันมีขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกจำนวนมากที่ทางเทศบาลจะต้องดำเนินการเก็บขนเพื่อส่งกำจัด

ภาคประชาชน โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ตามแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977) มีส่วนร่วม 4 รูปแบบ คือ 1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2)มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3)มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4)การมีส่วนร่วมในการประเมินผล นำไปสู่ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกจาก ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง (โครงการกันตังยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง) แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาลเมืองกันตัง) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นกรอบแนวคิดเขียนเป็นแผนภูมิ ดังนี้

4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาพ กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย การแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อธิบายดังนี้

8.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ตามแนวคิด โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 รูปแบบ คือ

8.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ อธิบายถึงปัญหาและความต้องการนำมาเรียงลำดับความสำคัญทำการกำหนดทางเลือกในการจัดทำโครงการ ตลอดจนการตัดสินใจ ครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจระหว่างการทำดำเนินงานโครงการ

8.1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรที่มีอยู่ต่างๆ ทั้งในด้านเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงานโครงการต่างๆ

8.1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการฯ ได้แก่

1) **ผลประโยชน์ด้านวัตถุ** คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น มีความมั่นคงมากขึ้นหรือการมีสาธารณูปโภคที่เพียงพอที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพดี

2) **ผลประโยชน์ด้านสังคม** คือ การได้รับความรู้มากขึ้น รวมทั้งการให้บริการทางด้านสังคมอื่นๆ มากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น

8.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการที่ผ่านมา เพื่อการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

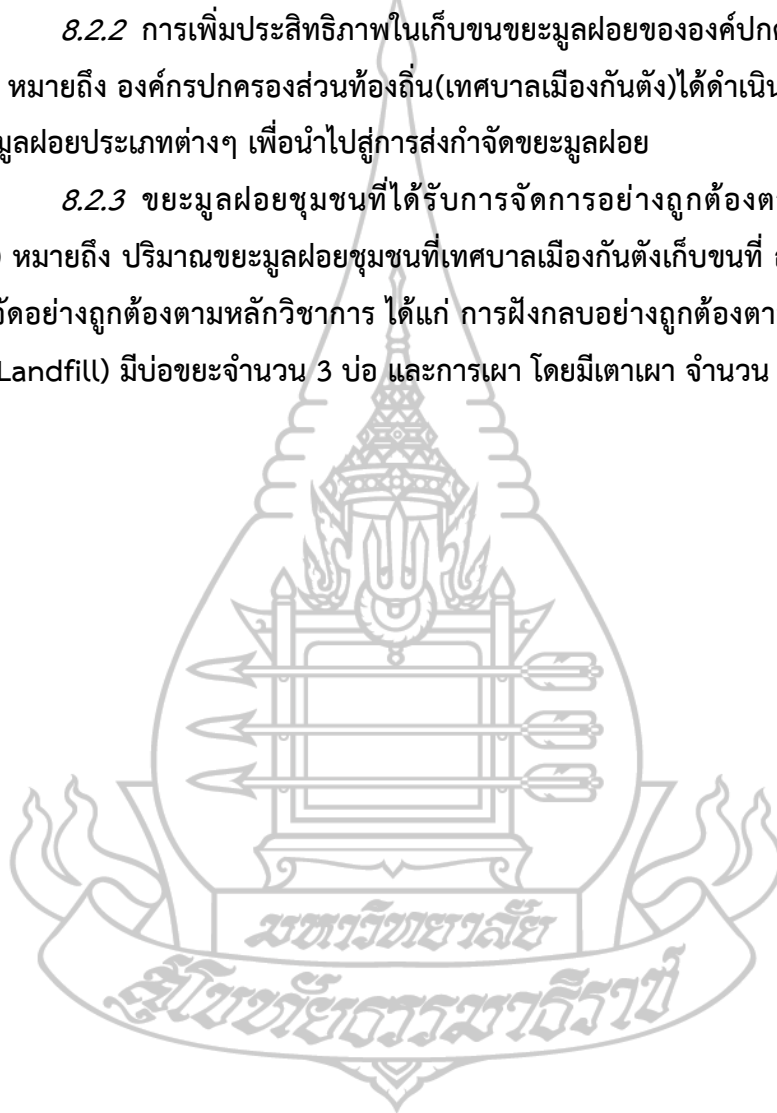
8.2 แนวคิดปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก

การวัดความสำเร็จโดยอ้างอิงจากแนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอย ของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง ตรีงสะอาดประจำปี พ.ศ.2563 และตามนโยบายเทศบาลเมืองกันตังได้กำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการขยะมูลฝอยเน้นจุด “ครัวเรือน” ให้มีการลดปริมาณขยะของชุมชนโดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางสู่การจัดการกลางทางโดยการเก็บขนไม่ให้มีขยะตกค้างส่งไปสู่การกำจัดที่ปลายทางที่มีระบบการกำจัดที่ถูกต้องสุขภาพดี โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ 3 ด้าน ดังนี้

8.2.1 การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่คัดแยก ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง) หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดตั้งแต่ระดับครัวเรือน เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

8.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพในเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาลเมืองกันตัง)ได้ดำเนินการเก็บขน และจัดการขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ เพื่อนำไปสู่การส่งกำจัดขยะมูลฝอย

8.2.3 ขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง) หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เทศบาลเมืองกันตังเก็บขนที่ ถูกนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) มีบ่อขยะจำนวน 3 บ่อ และการเผา โดยมีเตาเผา จำนวน 2 เตา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในปัญหาขยะพลาสติกกัน เมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยด้านปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างมีแบบแผนตามหลักสากล จะทำให้ได้ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่การศึกษา ในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการวิจัยได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการศึกษาจากเชิงปรากฏการณ์ทางสังคม ที่เกิดขึ้นอย่างมีแบบแผนตามหลัก

สากล (ชาย โพรธิสिता,2556) และการศึกษาจาก ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากเทศบาลเมืองกันตังและประชาชน จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง โดยการวิจัยกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากเทศบาลเมืองกันตัง จำนวน 12 คนโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบบเจาะจง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ประธานชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) และประชาชนผู้มีส่วนร่วมในเขตเทศบาลเมืองกันตัง เป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ได้แก่

2.1 นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง/ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขฯ จำนวน 3 คน
ผู้อำนวยการกองช่าง

2.1.1 นายสรนุท จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง
2.1.2 นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข
และสิ่งแวดล้อม

2.1.2 นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง

2.2 ประธานชุมชน/ประธาน อสม./อสม. จำนวน 3 คน

2.2.1 นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้
2.2.2 นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข
2.2.3 นางนางปิยะนุช รัตติยาวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขในทอน

2.3 ประชาชนผู้มีส่วนร่วม จำนวน 6 คน

2.3.1 นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน
2.3.2 นางสาวสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน
2.3.3 นางสาวเพ็ญนภา ทองงาม ประชาชน
2.3.4 นายวริศ จิตฉลาด ประชาชน

- 2.3.5 นางสาวรัชัน ราชสีห์ ประชาชน
- 2.3.6 นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือประกอบการวิจัย ประกอบด้วยเอกสารขั้นต้นคือ แบบรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีการสร้างเครื่องมือมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 *แบบรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร*(data collection from documents) เป็นการศึกษาจากเอกสาร เช่น เอกสารวิชาการ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ คุชฎินิพนธ์ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 *แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)* ที่มีแนวคำถามประกอบการพูดคุยที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบหรือผู้สัมภาษณ์ได้พูดคุยตอบคำถามพร้อมแสดงเหตุผลและความคิดไปด้วย

3.4 *การเก็บรวบรวมข้อมูล* การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามหลักของการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้น การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น ตำรา เอกสารวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ คุชฎินิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด โดยลักษณะข้อมูลแบ่งออกเป็น ดังนี้

3.4.1 *ข้อมูลปฐมภูมิ* การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3.4.2 *ข้อมูลทุติยภูมิ* เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารเผยแพร่ และผลการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารของรายงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก และรายงานการวิจัยของนักวิจัยท่านอื่นๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (analysis) โดยเบื้องต้นผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองกันตัง ปัญหาเกิดที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของ

เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง จากนั้นผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์ข้อมูลสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การจดบันทึก การถอดเทป แล้วนำมาวิเคราะห์ตีความให้มีความหมายตามประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้และสรุปผล

5. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล(data validity)

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า(triangulation) โดยมีกระบวนการดังนี้ (ทวีศักดิ์ นพเกษตร, 2548)

5.1 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านบุคคล (data triangulation) เพื่อต้องการทราบว่าข้อมูลที่ได้มีความแตกต่างกันหรือมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร ถ้าข้อมูลมีความเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากบุคคลและข้อมูลที่มีการสนทนากลุ่มมาเปรียบเทียบในประเด็นเดียวกันว่ามีข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

5.2 การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านผู้วิจัย (research triangulation) เพื่อสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของท่านอื่นในประเด็นเดียวกันเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

5.3 การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านทฤษฎี (theory triangulation) โดยใช้ทฤษฎีที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการบรรยายเชิงพรรณนา ตามแนวคิดการจัดการขยะ แนวคิดนิเวศวิทยาทางการเมือง แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และแนวคิดการมีส่วนร่วม ภายหลังจากการตรวจสอบข้อมูลทั้งสามด้านแล้ว ถ้าพบว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมือนกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันแสดงว่าข้อมูลได้มีความถูกต้อง หลังจากตรวจสอบความถูกต้องเสร็จผู้วิจัยจึงจะได้เขียนเป็นรายงานนำเสนอในรูปแบบต่างๆภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (analytic descriptive) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาขยะพลาสติกในเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่
 - 2.1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 - 2.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ
 - 2.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
 - 2.4 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล
3. ศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
 - 3.1 ต้นทาง
 - 3.2 กลางทาง
 - 3.3 ปลายทาง

1. ศึกษาปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

กันตัง เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดตรัง ที่อยู่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งทะเลอันดามัน ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำตรัง ห่างจากตัวเมืองตรังเพียง 24 กิโลเมตร ในอดีตกันตังเป็นเมืองท่าสำคัญแห่งหนึ่ง เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำสำคัญมาแต่โบราณ เมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดีมารับตำแหน่งใน พ.ศ. 2433 ได้ดำเนินการพัฒนาเมืองตรัง (กันตัง) ทุกด้านโดยมีจุดมุ่งหมายจะทำให้เป็นเมืองค้าขาย เริ่มจากการย้ายเมืองจากตำบลควนธานีไปตั้งที่ตำบลกันตังและสร้างความเจริญแก่เมืองตรัง (กันตัง) อย่างมาก การพัฒนาในสมัยพระยารัษฎาที่จะนำไปสู่ความเป็นเมืองท่าค้าขายมีอยู่หลายด้าน เริ่มจากการแก้ปัญหาความไม่สงบเรื่องโจรผู้ร้ายและการส่งเสริมอาชีพ พื้นฐานคือการเกษตร เริ่มต้นจากเกษตรยังชีพในครัวเรือน และขยายเป็นเกษตรเพื่อการค้า โดยใช้กุศโลบายต่าง ๆ และระบบกลไกของรัฐ เช่น การยกเว้นเก็บภาษีอากรและการเกณฑ์แรงงานแก่ผู้บุกเบิกทำนา จนสามารถส่งข้าวขายปิ่นได้ ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ ชาวเมืองขาดแคลนข้าว ต้องซื้อจากปิ่นอยู่เสมอ การสร้างถนนและสะพานก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าในท้องถิ่น และส่งขายต่างประเทศทางท่าเรือกันตัง พระยารัษฎาฯ ส่งเสริมบริษัทตัวแทนซื้อขายสินค้าที่ทำเรือกันตัง สินค้าสำคัญในสมัยนั้น ได้แก่ เบ็ด ไก่ สุกร โค กระบือ พริกไทย ข้าว ตับจากไม้เคี่ยม ไม้โปรง เป็นต้น

เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นเทศบาลหนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยและขยะพลาสติกรวมในแต่ละวันมีขยะมูลฝอยจำนวนมากที่ทางเทศบาลจะต้องดำเนินการเก็บขนเพื่อส่งกำจัด โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเกิดจากการขยายตัวของชุมชน การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้น โดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการสั่งซื้อออนไลน์สินค้าและบริการส่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และช่วงสถานการณ์ที่เกิดโรคระบาด โควิด 19 จากสาเหตุทั้งหมดนี้ทำให้เทศบาลเมืองกันตังประสบปัญหาขยะพลาสติกล้นเมือง ล้นถัง

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ในการศึกษาปัญหาขยะพลาสติกล้นเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้ดังนี้

1.1 เกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝง แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ และกันตังเป็นเมืองเก่าทางประวัติศาสตร์ที่มีทำนน้ำที่สำคัญในอดีต มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจทำให้มีนักท่องเที่ยวและผู้คนจากสถานที่อื่น ๆ ติดต่อมาศึกษาดูงานในพื้นที่แต่ละเดือนค่อนข้างมาก เช่น ศูนย์ประวัติศาสตร์ของเทศบาลเมืองกันตัง สวนสาธารณะควนตำหนักจันทร์ สถานีรถไฟสถานีสุดท้ายของฝั่งอันดามัน รวมทั้งร้านอาหารที่เป็นที่นิยมขึ้นชื่อมากมายที่นักท่องเที่ยวมาตามกระแสในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น ร้านล่อคุ้ง ครัวใหญ่เขย ฯลฯ จากสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติกล้นถัง

1.2 เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกันตัง ที่ชอบความสะดวกสบายมีการส่งสินค้าจากการบริการสั่งออนไลน์สินค้าและบริการสั่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคจำนวนมากอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการซื้อของในร้านสะดวกซื้อ ตลาดสด มินิมาร์ท ล้วนใช้ถุงพลาสติกทั้งสิ้น

1.3 เกิดจากประชาชนส่วนใหญ่มักขาดจิตสำนึก ขาดความรู้ความเข้าใจ มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะ ประชาชนมักจะสนใจแต่เรื่องการทำมาหากินใช้ชีวิตประจำวันไม่ให้ความสำคัญหรือเห็นประโยชน์ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง จึงส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาขยะพลาสติกล้นเมืองล้นถังในชุมชนเกิดเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ขยะพลาสติกปลิวเกลื่อนกลาดบนถนนปลิวลงสู่น้ำลำคลองส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เทศบาลเมืองกันตังจึงได้มีการนำนโยบายของภาครัฐมาสร้างความตระหนักให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกล้นเมือง โดยวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งจากครัวเรือนให้ได้มากที่สุดในการเข้าร่วม “โครงการกันตังยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง” เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยจากต้นทางหรือแหล่งกำเนิด โดยการใช้หลัก 3Rs ใช้แล้ว ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งเป็นวิธีการที่ง่ายสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้ดีที่สุดและสามารถลงมือทำได้เองในทุกชุมชน แต่สุดท้ายถึงจะมีการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ก็อาจส่งผลกระทบต่อปลายทางที่มีจำนวนขยะจะล้นอยู่ดี เนื่องจากเทศบาลฯเคยมีการขอเครื่องบีบอัดพลาสติกไปจากหน่วยงานหนึ่งแต่ยังไม่ได้รับเครื่องบีบอัดพลาสติกจนถึงปัจจุบันนี้ ถ้าเทศบาลฯมีเครื่องบีบอัดพลาสติกใช้ในการอัดแน่นก็จะเก็บพลาสติกได้เป็นจำนวนมากในพื้นที่

1.4 เกิดจากการไม่ดำเนินการตามนโยบายภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้าเพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนลดใช้ถุงพลาสติก แต่ทำตามนดยบายได้เฉพาะในช่วงที่มีมาตรการในช่วงแรกๆ หลังจากนั้นก็กลับมาใช้ถุงพลาสติกเหมือนเดิมและมีการใช้ถุงพลาสติกเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลทำให้เกิดขยะพลาสติกล้นถัง เกิดภาวะโลกร้อน เพราะขยะพลาสติกเป็นขยะที่ย่อยสลายยากใช้เวลานานในการย่อยสลายที่ยาวนาน ดังนั้นเทศบาลเมืองกันตังจึงรณรงค์ให้ประชาชนและทุกภาคส่วนในพื้นที่ลงมือปฏิบัติมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ เช่น รณรงค์ให้โรงเรียนคัดแยกกล่องนมนำมาตัดล้างทำความสะอาด รณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกถุงพลาสติก ขวดน้ำพลาสติก หลอดกาแฟ ฯลฯ แต่การรณรงค์จะให้ทุกคนในชุมชนมีการคัดแยกขยะครบทุกครัวเรือนอาจจะเป็นไปได้ยากในพื้นที่ เพราะยังมีประชาชนบางส่วนในชุมชนมีมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างไม่เหมือนกัน แต่ถ้ามีการคัดแยกขยะได้ครบทุกครัวเรือนก็จะเป็นผลดี จึงต้องให้เทศบาลฯและภาครัฐมีนโยบายการรณรงค์ที่จริงจังสม่ำเสมอตั้งแต่ต้นทางสู่ปลายทาง และหาวิธีการที่เหมาะสมในการลดใช้ถุงพลาสติกแก่ประชาชนว่ามีแนวทางจะใช้ภาษาหรือผลิตภัณฑ์ใดทดแทนการใช้ถุงพลาสติก

1.5 เกิดจากประชาชนมีอาชีพ รายได้ การศึกษา การใช้ชีวิตประจำวัน ที่แตกต่างกันและสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมยุคดิจิทัล ทุกคนต้องการความสะดวกสบายสนใจแค่หน้าที่ของตนเองมีการใช้ชีวิตที่เร่งรีบแข่งกับเวลาในทุกวันทั้งเรื่องในครอบครัวและการทำงานทำให้ไม่ได้สนใจให้ความสำคัญในเรื่องการคัดแยกขยะและมองว่าไม่ได้มีความจำเป็นหรือเกิดประโยชน์อย่างไรจึงทิ้งขยะทุกอย่างลงถังปะปนกันทำให้ขยะล้นถังล้นเมืองและทำให้พนักงานเก็บขยะต้องคัดแยกขยะบางประเภทออกจากถังก่อนเทขยะลงในรถบรรทุกขยะทำให้เสียเวลาในการเก็บขยะ

1.6 เกิดจากช่วงสถานการณ์เกิดโรคระบาด (COVID -19) ปี พ.ศ.2563 พบว่ามีปริมาณขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองกันตังและพื้นที่อื่นๆก็เจอปัญหาเหล่านี้เหมือนกัน เพราะมีการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์จำนวนมาก เนื่องจากมีมาตรการให้กักตัวและทำงานที่บ้านเว้นระยะห่าง รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์พักคอยผู้ป่วยโควิด ทำให้มีบรรจุภัณฑ์ กล่องอาหาร และอุปกรณ์ต่างๆที่ต้องใช้แล้วทิ้งทั้งหมดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 ทำให้ขยะพลาสติกล้นถังล้นเมืองในทุกพื้นที่

1.7 เกิดจากขั้นตอนกระบวนการเก็บขยะที่กลางทางของเทศบาลเมืองกันตังที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติกล้นเมือง เพราะเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำงานเต็มที่ในบางครั้งจึงมีความคิดเห็นว่าหากสองฝ่ายมีส่วนร่วมด้วยความพร้อมเพรียงกันทั้งประชาชนมีการคัดแยกขยะที่“ต้นทาง” และคนเก็บขยะ “กลางทาง”เทศบาลเมืองกันตังทำงานเต็มที่ในส่วนนี้ก็จะทำให้ปัญหาขยะพลาสติกลดลงได้มาก

1.8 เกิดจากมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การสื่อสาร เชิญชวนไม่น่าสนใจ ไม่มีแรงกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการแก้ปัญหาขยะพลาสติกล้นเมือง แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ทั่วถึงในทุกโครงการฯในทุกชุมชน แต่ก็ยังมีประชาชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆจะมาแค่กลุ่มเป้าหมายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกคน รวมถึงยุคปัจจุบันเป็นสังคมยุคดิจิทัลการเข้าถึงสื่อออนไลน์ต่างๆอย่างรวดเร็วก็ยังมีประชาชนบางกลุ่มไม่ได้สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกล้นเมืองแต่อย่างใด

(สัมภาษณ์ นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง :วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง :วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญนภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวรัชัน ราชสีห์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

จากปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมในช่วงต้นที่กล่าวมานั้น คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองกันตัง ได้นำนโยบายภาครัฐด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ด้วยวิธีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะของชุมชน ซึ่งได้มอบหมายให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นที่ที่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิด

ริเริ่มโครงการ อธิบายถึงปัญหาความต้องการในชุมชนว่ามีปัญหาอย่างไร มีการกำหนดทางเลือก ในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระหว่างการทำเนิ นโครงการ ผลจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ ดังนี้

2.1.1 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเกิดจากเทศบาลเมืองกันตั้งเป็นผู้มี นโยบายจัดทำโครงการกิจกรรม เชิญชวนประชาสัมพันธให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในกระบวนการต่างๆในการดำเนินกิจกรรมในโครงการฯ ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก ล้นเมือง เพื่อลดปริมาณขยะในชุมชนมีการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาขยะร่วมกัน เปิดโอกาส ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเสนอแนวทางวิธีการแก้ปัญหาขยะพลาสติก และยอมรับมติ เสี่ยงส่วนมาก เพื่อให้เป็นไปวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการลดปริมาณถังขยะ และลด ปริมาณขยะในชุมชน เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพตาม เป้าหมายร่วมกัน ซึ่งพบว่าประชาชนมีการเข้ามามีส่วนร่วมในระดับดี แต่มักจะมาแค่ กลุ่มเป้าหมาย

2.1.2 มีการจัดทำคำสั่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการ คณะทำงาน และร่วมตัดสินใจตลอดการดำเนินโครงการแก้ปัญหาขยะร่วมกัน โดยมีทั้ง คณะทำงานระดับเทศบาลในการเข้าร่วมประชุมระดับจังหวัดในการแก้ปัญหาขยะและนำแนวทาง ที่ได้มาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ภารกิจ เป้าหมาย แก่คณะทำงาน มีการอบรมแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาขยะพลาสติกล้นเมืองแก่คณะทำงานระดับ ชุมชน ร่วมรับฟัง แลกเปลี่ยน เสนอแนวคิด หาทางออกร่วมกันในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก จากนั้นให้คณะทำงานระดับชุมชนที่มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ในที่ประชุม เป็นผู้นำในการ รณรงค์การแก้ปัญหาขยะพลาสติก จากการลงพื้นที่สอบถามพบว่าในการรณรงค์ให้ความรู้ ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มักเป็นเด็กและคนชราซึ่งเป็นกลุ่มที่สื่อสารด้วยลำบาก ในขณะที่วัยรุ่นหรือวัย กลางคนที่พอจะสื่อสารได้มักออกไปทำงานมากกว่า แต่ความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะและการ กำจัดขยะอยู่ในระดับดี

2.1.3 หน้าที่ของเราในฐานะประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกันตั้ง การที่ตัวเรา ชุมชนมีจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อม สำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกนั้น มองจากสิ่งรอบตัวว่าปัญหาขยะเกิดจากอะไร เข้ามามีส่วนร่วมเข้าอบรมโครงการ เสนอแนวคิด ร่วมตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นำความรู้ที่ ได้จากวิทยากรมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในชุมชนและร่วมตัดสินใจร่วมกันว่าขยะ พลาสติกที่มีการคัดแยกแล้วจะนำไปรวบรวมไว้ ณ จุดใดของแต่ละชุมชน มีภาชนะใตรองรับขยะ ที่คัดแยกและมีภาครัฐสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งพบว่าประชาชนมีความตระหนักในการเข้ามามี ส่วนร่วมและเทศบาลฯมีการสนับสนุนด้านต่างๆในระดับดี แต่การกระจายข่าวสาร แรงจูงใจ

ความน่าสนใจ เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมในการกิจกรรมยังไม่มีผลสำเร็จหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากประชาชนบางกลุ่มมีความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกัน

(สัมภาษณ์ นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวรัชัน ราขสิทธิ์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากร ในโครงการ ด้านงบประมาณ แรงงาน อุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ ประสานงานโครงการต่างๆ ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า

2.2.1 มีการจับคู่ ระหว่างประชาชนและพนักงานเทศบาล เพื่อร่วมกัน ขับเคลื่อนกิจกรรมการคัดแยกขยะในชุมชนให้ถึงครัวเรือน โดยมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการรองรับขยะที่คัดแยกแต่ละชุมชนที่เพียงพอมีประสิทธิภาพและมีแกนนำของชุมชนเป็น ผู้นำร้องในการให้ประชาชนร่วมลงมือปฏิบัติในการคัดแยกขยะของแต่ละชุมชน พร้อมทั้งเดิน รณรงค์เคาะประตูบ้านในการเยี่ยมติดตามให้ความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะและมีการ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆโดยดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่องในชุมชนที่รับผิดชอบ เช่น รณรงค์ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ณ ตลาดสด เทศบาล ตลาดถนนคนเดินกันตัง ร้านค้า และสำนักงานเทศบาลเมืองกันตัง เป็นต้น ซึ่งพบว่า การ จับคู่และร่วมลงมือปฏิบัติในการรณรงค์ต่างๆ โดยภาพรวมมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับดี มาก เพราะเป็นการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน

2.2.2 ประชาชนนำความรู้จากการอบรมมาลงมือปฏิบัติ ในทรัพยากรที่มี อยู่บูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการคัดแยกขยะที่ ต้นทางและแต่ละพื้นที่เพื่อทำการคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนทิ้งลงถังว่าขยะประเภทไหน สามารถ ใช้แล้ว ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ นำไปแปรสภาพได้หรือทำให้ขยะเกิดมูลค่าได้ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย กระจกสเปร์ย หลอดไฟ หมึกพิมพ์ เป็นขยะอันตรายคัดแยก นำไปรวม ณ ตู้แดง, เศษอาหาร ให้คัดแยกทิ้งลงในถังขยะเปียกของเทศบาลที่มีไว้บริการประชาชนของแต่ละ ชุมชนให้ขยะย่อยสลายไปตามธรรมชาติ, ถุงพลาสติก ขวดแก้ว ขวดพลาสติก รวบรวมไว้ ณ จุด ที่เทศบาลเตรียมไว้แต่ละชุมชน สำหรับขยะแต่ละประเภทที่ผ่านการคัดแยกไว้ ณ จุดต่างๆใน ชุมชนสามารถนำไปแปรสภาพหรือขายได้ เช่น ถุงพลาสติกนำไปแปรรูปด้วยวิธีการคว้กับทราย ร้อนทำเป็น “อิฐบล็อก” หลอดกาแฟนำมาตัดเป็นชิ้นทำหมอน กล้องนม กล้องน้ำผลไม้ นำมาตัด ล้างทำความสะอาดตากให้แห้งเพื่อนำไปบริจาคให้ห้างบิ๊กซีตรงในโครงการหลังคาเขียว และขวด น้ำพลาสติกนำไปขายสามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน เป็นต้น รวมถึงการให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติในกิจกรรมเพื่อรณรงค์การทำความสะอาดชุมชนในวันสำคัญที่ทาง ราชการกำหนด และมีส่วนร่วมกับเทศบาลเมืองกันตังในการเข้ารับการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ ต่างๆเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขยะ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติจะมีเกิดผลดี มากถ้าทุกคนลงมือปฏิบัติอย่างพร้อมเพรียงกันดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ลดปริมาณขยะก่อนทิ้งลงถัง ซึ่งโดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของประชาชนมี การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างดีมาก เมื่อเทียบตามจำนวนเปอร์เซ็นต์การมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติในการคัดแยกขยะประมาณเจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมถึงหนึ่งร้อย เปอร์เซ็นต์จากจำนวนครัวเรือนในพื้นที่เนื่องจากประชาชนบางกลุ่ม เช่น วัยทำงาน ไม่ได้เข้ามามี ส่วนร่วมเพราะต้องทำงาน ดังนั้น ควรตระหนักและสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการคัด

แยกขยะจากโรงเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกแก่เด็กตั้งแต่โรงเรียนในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และ ผู้นำในชุมชนควรเป็นต้นแบบในการลงปฏิบัติในการคัดแยกขยะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใน ชุมชนเห็นถึงผลลัพธ์ ผลประโยชน์จากการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง สามารถทำให้ชุมชนสะอาด ปริมาณขยะไม่ล้นถัง

2.2.3 การพัฒนาศักยภาพ คณะทำงานระดับเทศบาลเมืองกันตัง คณะทำงานระดับชุมชน โดยการเข้าร่วมโครงการอบรมรับความรู้และศึกษาดูงานแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ถึงวิธีการแก้ปัญหาขยะในพื้นที่อื่นๆ เช่น ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขยะ ณ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เทศบาลนครพิษณุโลก และเทศบาลเมืองลำพูน เป็นต้น เพื่อ นำความรู้ที่ได้มาลงมือปฏิบัติร่วมพัฒนากิจกรรมการแก้ปัญหาขยะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำ มาตรการต่างๆมาปฏิบัติปรับใช้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ หรือการนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาเป็น นวัตกรรมใหม่ ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในด้านนี้มีประชาชนเข้าร่วมจำนวนมาก แต่มีผลเสีย ลื่นเปลืองงบประมาณในการเดินทางไปดูงานในสถานที่ต่างๆ

(สัมภาษณ์ นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนน ตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมือง กันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชิวะ ชิวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญนภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยาวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวรัชัน ราขสิทธิ์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางบวกและทางลบจากโครงการฯ ผลประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่ ผลประโยชน์ด้านวัตถุ เช่น การมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงมากขึ้น มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพดีขึ้น ส่วนผลประโยชน์ด้านสังคม เช่น การได้รับการศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการให้บริการทางด้านสังคมอื่น ๆ มากขึ้น และมีคุณภาพดี ผลการสัมภาษณ์พบว่า

2.3.1 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ

1) ทุกภาคส่วนร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งภาคประชาชนและภาครัฐ “ประชาชน” ได้รับประโยชน์จากการคัดแยกขยะนำขยะไปสร้างรายได้ นำขยะไปแปรสภาพ เช่น การคัดแยกขวดน้ำพลาสติกนำไปขาย การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก มีการนำถุงพลาสติกมาแปรสภาพทำอิฐบล็อก มีการนำพลาสติกบางอย่างมาใช้ซ้ำทำให้ลดปริมาณขยะพลาสติกลงตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุได้ดีที่สุดทำให้ชุมชนสะอาดขยะไม่ล้นถึงเป็นการสร้างทัศนียภาพที่ดีในชุมชน ส่วนเทศบาลเมืองกันตังก็ได้รับผลประโยชน์จากการใช้งบประมาณในการเก็บขนขยะและกำจัดขยะลดลง

2) มีการลดปริมาณถึงขยะตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อถังขยะ รวมถึงมีภาชนะรองรับขยะอย่างเพียงพอในการให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน โรงเรียนและพื้นที่สาธารณะต่างๆ แต่อาจจะมีผลในด้านลบถ้าลดปริมาณถังขยะลง เพราะหากประชาชนในชุมชนไม่มีระเบียบวินัยในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอย่างสม่ำเสมออาจทำให้เกิดขยะพลาสติกล้นถังมากขึ้นกว่าเดิม

3) มีการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรามากขึ้น มีจิตสำนึกที่ดีมากขึ้น จากการคัดแยกขยะเช่น ไม่ทิ้งขยะเปียกลงถังร่วมกับขยะทั่วไปแต่นำขยะเปียกไปทำปุ๋ยแทน ไม่ทิ้งขยะอันตรายลงถังคัดแยกไว้ที่ตู้แดงแทน ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ใช้ปั่นโตแทนกล่องโฟมในการบรรจุอาหาร เป็นต้น และเทศบาลก็ลดปริมาณค่าใช้จ่ายในการเก็บขนขยะมากขึ้นมีระบบการเก็บขนขยะที่มีประสิทธิภาพในการส่งขยะไปกำจัดลดลง และมีการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การฝังกลบ การเผา ในพื้นที่ 88 ไร่สามารถรองรับขยะมูลฝอย ซึ่งเทศบาล

ดำเนินการฝังกลบทุกวันไม่มีขยะตกค้าง ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตัง เป็นเพียงแห่งเดียวของจังหวัดตรังที่มีการกำจัดโดยการฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล

2.3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านสังคม

1) ในด้านสังคมทุกภาคส่วนได้ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง สามารถนำขยะที่ผ่านการคัดแยกไปรีไซเคิล ใช้แล้ว ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่อย่างคุ้มค่า ได้ความรู้ใหม่ในการแปรรูปขยะไปทำวัสดุอื่นๆ เช่น หลอดกาแฟนำมาทำหมอน ขวดพลาสติกนำไปขาย การคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้ชุมชนสะอาดลดปริมาณขยะล้นถัง ลดเชื้อโรค ฝุ่นพลาสติกที่นำมาแปรรูป โดยกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้นำเดินการขับเคลื่อนในการนำถุงพลาสติกมาทำอิฐบล็อกหน้าเทศบาลแต่ก็ทำได้จำนวนไม่เยอะ เพราะขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการแปรรูปขยะอย่างมืออาชีพ รวมทั้งอุปกรณ์ และการแปรรูปขยะใช้งบประมาณที่ค่อนข้างสูงสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ในการแปรรูปขยะพลาสติก จุดนี้จึงอาจเป็นผลลบได้

2) ชุมชนป่าไม้ เป็นชุมชนต้นแบบการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางที่ขับเคลื่อนการคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน ได้ดำเนินการจัดทำกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน และเป็นชุมชนต้นแบบที่สร้างแรงจูงใจแก่ชุมชนอื่นๆ รวมทั้งมีบ้านตัวอย่างที่มีการดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชุมชนป่าไม้ชุมชนที่มีถนนปลอดถังขยะ ซึ่งพบว่าเป็นผลดีที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่นๆได้ในอนาคต

(สัมภาษณ์ นายสรนท จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชิวะ ชิวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญญา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวสุรรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคูมิจำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวรัชชัน ราขสิทธิ์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการต่างๆ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย หรือพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ จากผลสัมภาษณ์สรุป ดังนี้

2.4.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการฯ หลังจากการลงมือปฏิบัติ จนเกิดผลประโยชน์ร่วมกันในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง ในการประชุมเพื่อติดตามผลโครงการฯ เพื่อพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังจากเข้าร่วมโครงการ ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการคัดแยกขยะแต่ละประเภทมากขึ้นก่อนทิ้งลงถังจากต้นทาง ครั้วเรือน ชุมชน และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมจำนวนมากไม่ได้มีแค่กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ปริมาณขยะลดลงไม่ล้นถังและเสนอแนะแนวทาง อุปสรรค ในการลงมือปฏิบัติ เพื่อจะได้นำไปสู่การแก้ไขพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4.2 การประเมินผลจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา จากคณะทำงานเลขานุการ คณะทำงานแต่ละชุด ที่มีการส่งสรุปรายงานผลความก้าวหน้าในการคัดแยกขยะที่ต้นทางทุกเดือน เพื่อวิเคราะห์ ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขปัญหาคำเนินงาน การที่คณะทำงานทุกฝ่าย มีการรายงานผลการดำเนินงานแยกรายปี รายชุมชน ว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกโดยวิธีการคัดแยกก่อนทิ้งลดลงมากเพียงใด สำหรับในส่วนของพนักงานเทศบาล ปลัดเทศบาล และหัวหน้าส่วนของทุกกอง มีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโครงการฯ และจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นในการแก้ปัญหาขยะ

2.4.3 การประเมินผลจากการดำเนินโครงการฯ ให้เทศบาลเมืองกันตังมี

การคัดเลือกบ้านตัวอย่าง ชุมชนตัวอย่างในการคัดแยกขยะ โดยพิจารณาการคัดเลือกบ้านตัวอย่างชุมชนตัวอย่างจากครัวเรือนชุมชนที่มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีกิจกรรมการคัดแยกขยะ เพื่อเป็นต้นแบบแก่ครัวเรือนอื่นๆในชุมชน พร้อมทั้งมีการประกาศเกียรติคุณเพื่อสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจ มอบป้ายบ้านตัวอย่างแก่เจ้าของบ้านเพื่อติดประกาศไว้บริเวณหน้าบ้าน

(สัมภาษณ์ นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญนภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์นางสาวรัชชานัน ราชสีห์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

3. ปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3.1 การจะเกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จต้องเริ่มจากทุกภาคส่วน ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารมีนโยบายชัดเจนมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบุคลากรของเทศบาล เชื่อมั่นในผู้นำองค์กร ทำงานเป็นทีมและทุ่มเท เสียสละในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม

3.1.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีความพร้อมในการขับเคลื่อน กิจกรรม คณะทำงานในระดับชุมชนมีความเข้มแข็งและมีเป้าหมายร่วมกัน

3.1.3 การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางต้องอาศัยการดำเนินการที่ต่อเนื่องใช้ เวลาที่ยาวนานในการขับเคลื่อน เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การเสริมสร้างพลัง เสริมทางบวกแก่ชุมชนจึงมีความจำเป็น

3.1.4 แนวทางการพัฒนาให้ยั่งยืนจากการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความสะดวกของคนในชุมชนที่จะดำเนินการคัดแยกขยะ มี รูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละชุมชน เช่น การกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจหรือขอ ความร่วมมือให้ประชาชนคัดแยกขยะ หรือจัดการสิ่งคัดแยกได้เองที่ครัวเรือน อาจใช้รูปแบบ

การจัดตั้งกลุ่มหรือแกนนำในการรณรงค์ในชุมชนเพื่อบริหารจัดการขยะ และทุกภาคส่วนบูรณาการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกาแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง “ ต้นทาง”

3.2.1 รับมอบนโยบายจากเทศบาลเมืองกัน นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการกันตั้งยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง มาลงมือปฏิบัติในการคัดแยกขยะจาก ครั้วเรือน ชุมชน มีจิตสำนึก ตระหนัก ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังในชีวิตประจำวัน “ที่ต้นทาง” เป็นส่วนที่สำคัญอันดับแรกในการคัดแยกขยะที่ทุกภาคส่วนต้องบูรณาการร่วมกันโดยใช้หลัก 3Rs ดังนี้

- 1) Reduce เป็นการลดปริมาณการใช้ขยะที่สามารถทำได้ที่บ้าน เช่น ลดการใช้ถุงพลาสติกใช้ถุงผ้าแทน ลดการใช้โฟมบรรจุอาหารกลางวันใช้ปิ่นโตแทน เป็นต้น
- 2) Reuse การใช้ซ้ำ นำของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตู้ โต๊ะ โซฟา ในบ้าน หากมีการชำรุดเสียหายแทนที่จะเลือกทิ้งไปเป็นขยะควรนำมาซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่
- 3) Recycle คือ การที่เปลี่ยนวัสดุที่ใช้แล้วทิ้งมาแปรรูป เช่น เศษอาหารที่เหลือจากการกินในชีวิตประจำวันสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์นำไปทำปุ๋ยหมักด้วยตนเอง, เสื้อผ้าที่ใส่ไม่ได้แล้วนำมาทำกระเป๋า หรือตามในโครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง นำหลอดกาแฟมาตัดทำหมอน นำถุงพลาสติกมาทำอัฐบล็อกร เป็นต้น สำหรับวิธีเหล่านี้เป็นการลดปริมาณขยะที่ง่ายและเกิดผลดีที่สุด

3.2.2 การเข้าร่วมโครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง จะนำไปสู่ปัจจัยความสำเร็จได้นั้น ต้องนำความรู้ที่ได้มาลงมือปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการลดปริมาณถังขยะและลดปริมาณขยะในพื้นที่ โดยมีการรณรงค์ขับเคลื่อนในทุกชุมชน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ วิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งว่าขยะพลาสติกชนิดใดสามารถใช้ซ้ำ หรือสามารถสร้างมูลค่าได้ รวมทั้งณรงค์ให้ลด ละ เลิก ใช้โฟม ถุงพลาสติก และขยะอันตรายควรคัดแยกออกจากขยะอื่นๆ เพื่อเป็นการลดขยะล้นถังเบื้องต้น และควรมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

3.2.3 มีการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะที่ต้นทางอย่างจริงจังและมีความสม่ำเสมอในทุกๆปี เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีแก่ชุมชน สร้างแรงกระตุ้นให้ทุกคนมีความตื่นตัวในการรักโลกรักสิ่งแวดล้อมและรักชุมชนตนเอง และร่วมกันสร้างจิตสำนึกที่ดี

(สัมภาษณ์ นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนน
ตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ
ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมือง
กันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26
เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง :
วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์นางสาวรัชัน ราชสิทธิ์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

3.3 ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ
แก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตัง “กลางทาง”

ซึ่งระบบกลางทาง เป็นลำดับที่สองของปัจจัยความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะ
พลาสติกกันตังของเทศบาลเมืองกันตัง ส่วนนี้เป็นการมีส่วนร่วมของเทศบาลเมืองกันตัง
สรุปผลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

3.3.1 เทศบาลเมืองกันตัง มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่เก็บขยะที่มีประสิทธิภาพมีตารางในการปฏิบัติงานชัดเจน โดยหน้าที่เก็บขยะอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายงานกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองกันตัง ที่มีหน้าที่ดูแลการเก็บขยะต่างๆ มีการเก็บขยะในทุกวัน ตั้งแต่เวลา 04.00 น. เพื่อป้องกันการรบกวนประชาชนในชุมชน กลิ่นเสียด การกีดขวางทางจราจรในซอยแคบและลำเลียงขยะที่เก็บขนในรถบรรทุกขยะส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตังเพื่อกำจัดต่อไป

3.3.2 เทศบาลเมืองกันตัง มีความพร้อมในด้านงบประมาณการจัดซื้อภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เพียงพอในชุมชน และมีงบประมาณในการบำรุงรักษารถบรรทุกขยะให้มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอในการเก็บขนส่งขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากแหล่งชุมชนต่างๆ ใส่ในรถบรรทุกขยะลำเลียงขยะไปถ่ายเทขยะที่ศูนย์กำจัดเพื่อรอกำจัดในลำดับถัดไป ศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลเมืองกันตัง ที่ได้เข้าพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองชีล้อม ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นสถานที่นำขยะไปถ่ายเทในพื้นที่ 88 ไร่ ที่เพียงพอในการรองรับขยะที่จะกำจัดและยังมีหน่วยงานราชการอื่นๆ เอกชน รวม 19 แห่ง ที่นำขยะส่งมากำจัดที่นี้ด้วย รวมทั้งเทศบาลเมืองกันตังยังเป็นศูนย์รวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดตรัง โดยบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง เมื่อขยะอันตรายมีจำนวนปริมาณเยอะทำหนังสือแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังมาดำเนินการในขั้นตอนส่งกำจัดโดยบริษัทเอกชนต่อไป

ซึ่งพบว่าการเป็นเทศบาลที่มีการกำจัดขยะที่ถูกหลักวิชาการก็ส่งผลในด้านลบได้เช่นกัน เพราะมีบางหน่วยงานขอต่อราคาในการกำจัดขยะ รวมทั้งวัสดุเชื้อเพลิงที่ใช้มีราคาแพงขึ้น และขยะอันตรายบางประเภทถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ตรวจก่อนรวบรวมไว้ก็มีบางหน่วยงานนำขยะติดเชื้อรวบรวมปะปนมาด้วยทำให้เสียเวลาในการเก็บขนหรือต้องคัดแยกก่อนส่งกำจัดอีกครั้ง

3.3.3 ปัจจัยความสำเร็จการมีส่วนร่วมที่กลางทาง จะต้องบูรณาการร่วมกับต้นทางจึงจะทำให้ปริมาณขยะลดลงไม่ล้นถังแบบเห็นผลชัดเจน และมีการเก็บขยะทุกวันเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ก็จะทำให้ชุมชนสะอาดปราศจากขยะ

(สัมภาษณ์ นายสรนนต์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมือง
กันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชีวะ ชีวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26
เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวสุริรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง :
วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยาวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์นางสาวรัชัน ราชสีห์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

3.4 ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ
แก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง “ปลายทาง”

3.4.1 เทศบาลเมืองกันตังมีความพร้อมในการกำจัดขยะในทุกด้าน เช่น
ด้านงบประมาณในการกำจัดขยะและงบประมาณในการบำรุงรักษาเครื่องจักร(รถขุดตัก) ให้
พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ด้านแรงงานมีเจ้าหน้าที่ในการกำจัดขยะที่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน
กระบวนการกำจัดขยะที่เชี่ยวชาญ และด้านพื้นที่มีพื้นที่ 88 ไร่ เพียงพอในการรองรับขยะที่ส่งมา
กำจัดที่ปลายทางอย่างถูกหลักวิชาการ รวมทั้งมีการบูรณาการให้ทุกภาคฝ่ายมีส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหาขยะ จากการสร้างแรงกระตุ้นให้มีความตระหนักในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง เพื่อการลด
ปริมาณขยะอย่างจริงจังและดำเนินการในการเก็บขนขยะนำไปสู่การกำจัดที่ปลายทางให้น้อยที่สุด
ซึ่งพบว่าเทศบาลเมืองกันตัง ถึงจะมีความพร้อมในทุกด้านที่กล่าวมาข้างต้น

ในการกำจัดขยะ แต่ก็ยังมีอุปสรรคปัญหาในการกำจัดอยู่บ้าง เช่น ถ้าเครื่องจักรชำรุดเสียหายมีค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาที่สูงมากและเครื่องจักรมีความเก่าเสื่อมสภาพไปตามเวลาในการใช้งานแต่ไม่สามารถซื้อใหม่ทดแทนได้เนื่องจากยังสามารถซ่อมแซมและใช้ได้

3.4.2 เทศบาลเมืองกันตังมีบ่อขยะทั้งหมด 3 บ่อในการฝังกลบ และเตาเผาขยะ 2 เตา และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลควบคุมการกำจัดขยะอยู่ในสถานที่ หน้าที่กำจัดขยะที่ปลายทางเป็นความรับผิดชอบของ กองช่าง งานบำบัด ในการกำจัดขยะของเทศบาลเมืองกันตัง โดยจะดำเนินการในรูปแบบการฝังกลบตามหลักสุขาภิบาลที่สามารถกำจัดขยะได้ 50 ตันต่อวัน และในปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมลงนาม (MOU) ใช้บริการสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองกันตัง จำนวน 16 แห่ง และบริษัทต่างๆ จำนวน 2 แห่ง มีการกำจัดขยะเฉลี่ย 25 ตันต่อวัน ซึ่งเป็นขยะในเขตเทศบาลฯ จำนวน 7.5 ตันต่อวัน และเป็นขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ประมาณ 17.5 ตันต่อวัน ซึ่งเทศบาลดำเนินการฝังกลบทุกวันไม่มีขยะตกค้าง(เฉพาะขยะในเขตเทศบาลเมืองกันตัง) รวมทั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกันตัง เป็นเพียงแห่งเดียวของจังหวัดตรังที่มีการกำจัดโดยการฝังกลบที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยบ่อฝังกลบมีการปูพื้นบ่อเพื่อป้องกันการรั่วซึมด้วยดินเหนียว บดอัด 0.20 เมตร และแต่ละชั้นมีการถมสูง 2 เมตร และมีพื้นที่ฝังกลบจำนวน 88 ไร่ สามารถรองรับขยะมูลฝอยได้จนถึงปี พ.ศ.2570

3.4.3 มีวิธีการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยเจ้าหน้าที่งานบำบัด กองช่าง เทศบาลเมืองกันตัง เป็นผู้กำจัดในทุกๆวัน เช่น

1) การฝังกลบ

ซึ่งเป็นการนำขยะทั้งหมดมาเทกองลงบนพื้นเพื่อทำการอัดยุบตัวลง แล้วใช้ดินฝังกลบอัดให้แน่นอีกครั้งแล้วนำขยะมูลฝอยมาเกลี่ยบดอัดอีกเป็นชั้นๆ สลับด้วยหิน เพื่อกลบป้องกันกลิ่นของขยะ แผลง ฝนที่ชะล้าง และหลังจากนั้นสารอินทรีย์ที่อยู่ในขยะมูลฝอยจะย่อยสลายไปเองตามธรรมชาติโดยจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดก๊าซมีน้ำเสียนเกิดขึ้นในชั้นของขยะจึงต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียในชั้นขยะด้วยตามรูปแบบของบ่อเทศบาลเมืองกันตัง (ภาพบ่อขยะเทศบาลเมืองกันตังอยู่ในภาคผนวก)

2) การเผา

โดยเตาเผาของเทศบาลเมืองกันตังมีอยู่จำนวน 2 เตา เป็นวิธีการกำจัดรวดเร็ว สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้เกือบหมดเหลือแค่กากและขี้เถ้าจำนวนน้อย สามารถนำความร้อนจากการเผาไปใช้ประโยชน์ได้ แต่ข้อเสียคือใช้งบประมาณในการก่อสร้างค่อนข้างสูงรวมค่าติดตั้งในการควบคุมมลพิษราคาสูงมากรวมถึงค่าพลังงานเชื้อเพลิงและวิธีนี้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.4.4 ทุกๆ ปัจจัยความสำเร็จที่ปลายทางมาจากความร่วมมือของภาคประชาชนที่ต้นทาง การเก็บขนขยะของเทศบาลเมืองกันตังที่กลางทาง ส่วนปลายทางที่ส่งกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ “แม้การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางจะเป็นการช่วยลดปริมาณขยะและจัดการขยะได้ดีที่สุด แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าสุดท้ายแล้วเรายังเหลือขยะจำนวนมากที่ต้องเข้าสู่การจัดการขยะช่วงปลายทางอยู่ดี ซึ่งการจัดการขยะปลายทางที่เปลี่ยนเป็นพลังงานด้วยกระบวนการและการใช้เทคโนโลยีต่างๆ นั้น สามารถทำได้หลากหลายวิธีด้วยกัน แต่เทศบาลเมืองกันตังใช้การฝังกลบ และการเผา และทุกปัจจัยความสำเร็จล้วนเกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งสิ้น ซึ่งพบว่าในส่วนปลายทางที่กล่าวมาข้างต้น เทศบาลเมืองกันตังยังขาดแคลนเครื่องจักรในการบีบอัดขยะพลาสติก

(สัมภาษณ์ นายสรนนต์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายสุพร สิริกุลชาติ ผู้อำนวยการกองช่าง 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 24 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา มณีนิล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 175 เทศบาลเมืองกันตัง ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นายชิวะ ชิวะธรรม ประชาชน ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 26 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ ไตรบุญ ประธานชุมชนป่าไม้ ชุมชนป่าไม้ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ จันทร์แดง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 29 เมษายน 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญภา ทองงาม ประชาชน 271/20 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสุรรัตน์ จันทร์ดำ ประชาชน เลขที่ 34 ถนนเขื่อนเพชร ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง: วันที่ 1 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นายวิศ จิตฉลาด ประชาชน เลขที่ 85 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 2 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางปิยะนุช รัตติยวงศ์ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนในทอน 48 ถนนคลองภาษี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์นางสาวรัชันน์ ราชสิทธิ์ ประชาชน 44/1 ถนนหลังโรงเรียนคลองภาษี ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 15 พฤษภาคม 2567)

(สัมภาษณ์ นางสาวพัทธวรรณ ศรีดวง ประชาชน 88/36 ถนนกิตติคุณ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง : วันที่ 17 พฤษภาคม 2567)

4. สรุป

ผลจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้ว่าโดยภาพรวมมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองจำนวนมากในเขตเทศบาลเมืองกันตัง วัตถุประสงค์จากการตัดแยกแต่ละชุมชนข้างต้นใน(ตารางที่ 1) เพราะมีแรงจูงใจ มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเทศบาลเมืองกันตังได้มีการจัด “โครงการกันตังยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง” ที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในการประเมินผล จนนำไปสู่ปัจจัยความสำเร็จของการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทำให้การแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง เป็นที่มาของความสำเร็จจนได้รับรางวัล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสิ่งแวดล้อม จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในปี 2564 จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการมากขึ้นในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมือง จึงเห็นได้ว่าทุกๆการมีส่วนร่วมทำให้เกิดผลสำเร็จได้เร็ว ซึ่งได้สอดคล้องตามแนวทางสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) มีดังนี้

4.1 กรอบการดำเนินงานแบ่ง 3 ระยะ ได้แก่

4.1.1 *ระยะต้นทาง* เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ

4.1.2 *ระยะกลางทาง* คือ การเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพ

4.1.3 *ระยะปลายทาง* คือ การจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ มีแผนปฏิบัติการฯ เป็นแผนปฏิบัติการในระยะสั้น โดยมุ่งดำเนินการใน 2 ระยะแรกเท่านั้น ได้แก่ ระยะต้นทาง คือการลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด 3Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและขยะอันตราย โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยก นำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าที่ระยะต้นทาง ระยะกลางทางคือการจัดทำระบบเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและสอดคล้องกับสถานการณ์ขยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยในระยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

4.2 มาตรการดำเนินการ ประกอบด้วย มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด
มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขนและมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ

4.3 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

4.3.1 กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.2 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการขยะอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.4 กลยุทธ์ที่ 4 การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างมี

ประสิทธิภาพ

4.3.5 กลยุทธ์ที่ 5 การสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
(กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก
เมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาขยะพลาสติกเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง

2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกเมือง
ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ

2.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

2.4 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

3. เพื่อศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ
แก้ปัญหาขยะพลาสติกเมือง ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปัจจัย
ความสำเร็จ 3 ปัจจัย ได้แก่

3.1 ต้นทาง

3.2 กลางทาง

3.3 ปลายทาง

4. วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษา
ข้อมูลจากแบบเก็บเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการเลือก
ตัวอย่างแบบแบบเจาะจง(purposive sampling) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

4.1 นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง/ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข

ผู้อำนวยการกองช่าง

จำนวน 3 คน

4.2 ประธานชุมชน/ประธาน อสม./อสม.

จำนวน 3 คน

4.3 ประชาชนผู้มีส่วนร่วม

จำนวน 6 คน

1. สรุปการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบเก็บเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1.1 ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

จากการศึกษาพบว่า ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นเทศบาลหนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาขยะพลาสติกในเมือง สาเหตุเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมืองการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้น นิยมการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์และบริการสั่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก ปัญหาการจัดการขยะที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด รวมถึงในช่วงสถานการณ์โรคระบาด (covid 19) มีการเพิ่มขึ้นของขยะอย่างรวดเร็วจำนวนมากเพราะไม่สามารถออกไปไหนได้จำเป็นต้องสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ รวมถึงการกำจัดขยะด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ

ส่งผลกระทบต่อเกิดปัญหาขยะพลาสติกเมืองกันตัง ทำให้เกิดการอุดตันตามท่อระบายน้ำเกิดน้ำท่วมขังในช่วงที่ฝนตกหนัก เกิดปัญหาขยะพลาสติกและโฟมกระป๋องจัดกระจายทั่วไปลอยลงสู่แม่น้ำลำคลองและทะเลทำให้เป็นการทำลายทัศนียภาพ ก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบย่อยอาหารของสัตว์น้ำ ผลกระทบจากกระบวนการผลิตจนถึงการกำจัดพลาสติกและโฟมหลังการใช้งานก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน ภูเขาพลาสติกเป็นผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมาก เพราะย่อยสลายได้ยาก ใช้เวลาเป็นร้อยๆปีทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติกกันตัง สัตว์มาคุ้ยเขี่ยขยะกระจัดกระจาย ก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศและการเก็บขนจำนวนมากในการส่งกำจัด แต่ในอีกประมาณ 5-6 ปี ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลเมืองกันตังอาจจะไม่สามารถดำเนินการฝังกลบขยะมูลฝอยได้หากไม่มีการดำเนินการลดปริมาณขยะในอนาคต จากผลกระทบดังกล่าว “เทศบาลเมืองกันตัง” ได้ตระหนักถึงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจึงได้จัดทำ “โครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถังขยะ” โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เพื่อเน้นให้มีการลดปริมาณถังขยะและลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยวิธีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางหรือครัวเรือนก่อนทิ้งลงถัง และรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักหลัก 3Rs ใช้แล้ว ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ จากปัญหาดังกล่าวเทศบาลเมืองกันตังจึงได้มีการนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและยุทธศาสตร์ของจังหวัดตรังในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาบูรณาการร่วมกับยุทธศาสตร์ของเทศบาลให้มียุทธศาสตร์มาสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาขยะมากขึ้น

1.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ได้มีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1)การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2)การมีส่วนร่วมปฏิบัติ 3)การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ 4)การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ปรากฏผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.2.1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ในการประชุมคณะกรรมการกันตัง

ยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ในการประชุมคณะกรรมการของเทศบาลระดับจังหวัด ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ในการรับมอบนโยบายและนำมาเผยแพร่สู่ประชาชนชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ กำหนดแผนงาน วัตถุประสงค์โครงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการประชุมคณะกรรมการของเทศบาลระดับจังหวัดสามารถร่วมให้ข้อเสนอแนะหรือออกความคิดเห็นต่อที่ประชุมได้ สามารถออกเสียงลงมติในเรื่องนั้นๆได้ โดยมติของที่ประชุมจะถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นหลักเกณฑ์ ซึ่งการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการประชุม คณะทำงานเทศบาลเมืองกันตังระดับจังหวัดเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์จังหวัดตรังในการแก้ปัญหาขยะเพราะเป็นวาระแห่งชาติ ขับเคลื่อนตามนโยบายของเทศบาลเมืองกันตัง

ส่วนการมีส่วนร่วมในการประชุมคณะกรรมการระดับชุมชนร่วมกับเทศบาลเมืองกันตัง ส่วนใหญ่แล้วเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้บริหาร ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ประธานชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนสามารถร่วมเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชนและการยอมรับมติส่วนใหญ่ของที่ประชุม เนื่องด้วยจากคณะกรรมการระดับชุมชนมีความคุ้นเคยกับชุมชนของตนเองว่าปัญหาเกิดมาจาก

อะไร เป็นอย่างไร และมีวิธีการในการแก้ปัญหาการคัดแยกขยะของแต่ละชุมชนร่วมกัน มีชุมชนที่มีบ้านตัวอย่างแต่ละชุมชนในการคัดแยกขยะ ประกอบกับผลการตัดสินใจร่วมกันและมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การมีรายได้จากการคัดแยกขวดน้ำพลาสติกนำไปขายสร้างรายได้ให้ครัวเรือน มีธนาคารขยะแลกไข่ การร่วมกิจกรรมในการนำขยะที่คัดแยกตั้งแต่ต้นทางมาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำถุงพลาสติกที่คัดแยกพร้อมกับห้างร้านค้านำมาคั่วกับทรายร้อนในกระทะเพื่อทำอิฐบล็อกปูพื้นทางเท้าหน้าเทศบาลเมืองกันตัง มีการนำหลอดกาแฟมาล้างทำความสะอาดและตัดเป็นชิ้นๆเพื่อทำหมอนหนุน และมีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในชุมชนเป็นต้น ซึ่งที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตนเป็นอย่างดี สามารถกำหนดปัญหาวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน รวมทั้งการแยกแยะปัญหาที่แก้ไขได้จะบริหารจัดการทันที ส่วนที่นอกเหนือความสามารถก็ต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลภายนอกเป็นผู้แก้ไขปัญหา (เพ็ญศรี เปลี่ยนขำ 2542, หน้า84-86)

1.2.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ ในการดำเนิน “โครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง” ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ภารกิจ เป้าหมาย แก่คณะทำงาน มีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ แก่ประธานและตัวแทนคณะทำงานตามคำสั่งฯ ทั้งในระดับชุมชน และระดับเทศบาลอย่างชัดเจนนำไปลงมือปฏิบัติขับเคลื่อนกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน มีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาลงมือปฏิบัติในการคัดแยกขยะแต่ละประเภทจากครัวเรือนก่อนทิ้งลงถัง เช่น กระจาด ถุงพลาสติก ขวดแก้ว หรือขยะอันตราย ว่าขยะประเภทไหนสามารถใช้แล้วใช้ซ้ำนำกลับมาใช้ใหม่ได้ มีการรณรงค์ใช้ ถุงผ้า ปิ่นโต ตะกร้า ในการซื้อสินค้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม มีการจับคู่เดินรณรงค์ในการคัดแยกขยะของแต่ละชุมชน แล้วนำขยะที่คัดแยกแต่ละประเภทไปแปรสภาพหรือสร้างรายได้แก่ครัวเรือนได้ เช่น หลอดกาแฟมาทำหมอนหนุน ถุงพลาสติกที่คัดแยกพร้อมกับเครือข่ายร้านค้าให้เทศบาลนำไปคั่วกับทรายร้อนในกระทะทำเป็นอิฐบล็อก นำไปใช้ปูทางเท้าหน้าเทศบาลและสวนสาธารณะบางส่วน(ทำได้ไม่เยอะเพราะกระบวนการค่อนข้างใช้เวลา) ขวดน้ำพลาสติกสามารถนำไปขายได้ จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัตินี้ของประชาชน เนื่องจากมีความเชื่อในตัวของผู้นำชุมชน ซึ่งมีบทบาทเป็นคณะทำงานร่วมกับเทศบาลเมืองกันตังและคนในชุมชนส่วนใหญ่มีสายสัมพันธ์เป็นเครือญาติมีความผูกพันกันมาแต่อดีต สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปฏิบัติ คณะทำงานเทศบาลเมืองกันตัง คณะทำงานในชุมชน ได้รับความ

ร่วมมือในการลงมือปฏิบัติอย่างดีเกินเจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ของประชากรทุกชุมชน ถือว่ามีความร่วมมือดีมากถึงจะไม่ได้หนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะชุมชนเป็นกิ่งเมืองกิ่งชนบททุกคนย่อมมีความคิดที่แตกต่างแต่ส่วนมากก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า จากการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมดังกล่าว ทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งด้านทรัพยากร แรงงาน อุปกรณ์ และด้านสังคม โดยมีทั้งผลดีผลเสียในภาพรวมถือว่าได้รับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกัน ดังนี้

1) *การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ* ทุกภาคส่วนได้ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งภาคประชาชนและภาครัฐ “ประชาชนในชุมชน” ได้รับประโยชน์จากการคัดแยกขยะ เช่น ขวดน้ำพลาสติกนำไปขายสร้างรายได้เพิ่มในครัวเรือน ถุงพลาสติกนำมาแปรรูปทำอิฐบล็อก มีการนำพลาสติกบางอย่างมาใช้ซ้ำ การคัดแยกขยะเปียกลงถังขยะเปียกหรือนำไปทำปุ๋ยไม่เทลงถังเป็นการส่งกลิ่นเหม็นและสร้างเชื้อโรคในชุมชน ทำให้ลดปริมาณ ขยะล้นถัง เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุชุมชนสะอาดขยะไม่ล้นถังเป็นการสร้างทัศนียภาพที่ดีในชุมชน ส่วนเทศบาลเมืองกันตังก็ได้รับผลประโยชน์มีการเก็บขนขยะลดลง ประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อถังและงบประมาณในการกำจัดขยะ รวมถึงมีภาชนะรองรับขยะอย่างเพียงพอในการให้บริการแก่ประชาชนใน ชุมชน โรงเรียนหรือพื้นที่สาธารณะต่างๆ แต่ก็อาจจะส่งผลด้านลบถ้าลดปริมาณถังขยะลดลง แต่ประชาชนในชุมชนไม่มีระเบียบวินัยในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอย่างสม่ำเสมอ

2) *การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านสังคม* ทุกภาคส่วนได้ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการที่ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งรวมทั้งได้รับความรู้ใหม่ๆ นำขยะที่คัดแยกมารีไซเคิล ใช้แล้ว ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่อย่างคุ้มค่า ได้ความรู้ใหม่ในการแปรรูปขยะไปทำวัสดุอื่นๆ เช่น ถุงพลาสติกที่แปรรูปทำอิฐบล็อก หลอดกาแฟทำหมอนหนุน ทั้งหมดนี้ทำให้คนในสังคมมีความคิดที่ดีในการมีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคม ส่วนเทศบาลก็ประหยัดงบประมาณในการเก็บขนและการกำจัด ซึ่งทั้งหมดของการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนร่วมดำเนินการ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งที่ประชาชนต้องการหรือที่ตั้งไว้ (สุจินต์ ดาววิระกุล 2527, หน้า 45-47)

1.2.4 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล พบว่า เป็นการประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในโครงการฯ ที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ วัดจากผลการรายงานในการคัดแยกขยะของแต่ละชุมชนและการรายงานผลของทุกภาคส่วน เช่น

1) การประเมินผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง ที่มีการดำเนินโครงการร่วมกันทุกภาคส่วนว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง และจากผลจากการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง พบว่ามีปริมาณขยะลดลง มีการลดปริมาณถังขยะลง และร่วมกันเสนอแนวคิดใหม่มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาขยะในเขตเทศบาลเมืองกันตั้งให้ดีขึ้น

2) การประเมินผลจากการเก็บขนลำเลียงขยะ การกำจัดขยะ ของเทศบาลเมืองกันตั้ง ว่ามีปริมาณขยะลดลงหรือไม่ และผลจากการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้มีปริมาณขยะในการเก็บขนลดลง ไม่ล้นถังและได้เสนอแนวทางให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแจ้งคณะทำงานชุมชนเทศบาล เมื่อเห็นถังขยะล้นหรือชำรุดไม่เพียงพอต่อการใช้งาน จากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล เป็นการดำเนินงานที่เกินกึ่งหนึ่งของประชาชนในแต่ละชุมชนเพื่อพิจารณาแล้วนำข้อบกพร่องของการประเมินผลไปแก้ไขเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล(พิศิพร ทัศนาศ และโชติ บดีรัฐ 2558: บทคัดย่อ) ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ที่ต้นทาง คือครัวเรือน ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถรับรู้ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ กันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง ของเทศบาลเมืองกันตั้งที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสิ่งแวดล้อม จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2564 ได้มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์โครงการที่ได้รับรางวัลไว้หน้าเทศบาลเมืองกันตั้ง เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเห็นและสร้างแรงจูงใจกระตุ้นในการเข้ามามีส่วนร่วมคัดแยกขยะก่อนทิ้งมากยิ่งขึ้น

1.3 ปัจจัยของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง ของเทศบาลเมืองกันตั้ง อำเภอกันตั้ง จังหวัดตรัง

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสำเร็จเกิดจาก

1.3.1 ต้นทาง ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง เป็นการทำกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติในการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ครัวเรือน ชุมชน ซึ่งมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจำนวนมาก เนื่องจากมีนโยบายมาจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นในการแก้ปัญหาขยะมีการจัดทำโครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง ที่มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง มีการจัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือนเพื่อคัดแยกขยะเบื้องต้น นำไปสู่การลงมือปฏิบัติในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องมีการร่วมแรงร่วมใจ มีการรณรงค์ให้ใช้ ถุงผ้า ตะกร้า ในการซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อ ตลาด มีการคัดแยกขวดพลาสติกนำไปขายสร้างรายได้ในครัวเรือน มีการนำถุงพลาสติกมาทำอิฐบล็อก ส่วนขยะอันตรายมีจุดแยกขยะอันตรายของแต่ละชุมชน เรียกว่า “ตู้

แดง” มีการนำหลอดกาแฟมาตัดทำหมอน และมีการเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ จิตอาสา ผู้นำชุมชน คณะทำงาน ประชาชน ภาครัฐ ร่วมกันขับเคลื่อนทำให้ปริมาณขยะลดลงตั้งแต่ต้นทางมากขึ้น

1.3.2 กลางทาง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอย มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในชุมชนที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง ชุมชนแต่ละชุมชนมีการจัดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน ส่วนระบบการเก็บขนขยะในภาชนะหรือถังขยะที่ผ่านการคัดแยกของประชาชนทิ้งลงถังเหลืองรถบรรทุกขยะ โดยเทศบาลเมืองกันตังได้มีการจัดทำแผนตารางการเก็บขนขยะทุกวันอย่างจริงจังมีการดูแลเก็บขนทุกวัน เวลา 04.00 น เป็นต้นไป เพื่อลดปัญหาของกลิ่นขยะซึ่งสร้างความรำคาญ มีการจัดทำงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อรถบรรทุกขยะถึงขยะเพียงพอรวมถึงสถานที่กำจัดขยะ และเทศบาลเมืองกันตังมีกิจกรรมกลางทาง เป็นผู้จัดการธนาคารขยะมีการรับซื้อขวดจากการคัดแยก ปัจจัยความสำเร็จกลางทางสำเร็จเพราะประชาชนเข้าใจมีความรู้เรื่องการแก้ปัญหาขยะพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง

1.3.3 ปลายทาง การลำเลียงขยะที่เก็บขนส่งกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ อนุรักษ์กำจัดขยะของเทศบาลเมืองกันตัง เช่น การฝังกลบ การเผา รวมทั้งเทศบาลมีความพร้อมในด้านพื้นที่และงบประมาณในการกำจัดขยะมีการทำ (MOU) สถานที่กำจัดขยะกับองค์การบริหารส่วนตำบลคลองชีล้อม ตำบลคลองชีล้อม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ในพื้นที่ 88 ไร่ ที่ตั้งห่างไกลบ้านผู้คนชุมชนหมู่บ้าน ส่วนขยะอันตรายที่เทศบาลเมืองกันตังเป็นจุดรวมขยะของจังหวัดตรังได้ทำการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังในการส่งกำจัดกับบริษัทเอกชนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเทศบาลเมืองกันตังอยู่กลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดมีการดำเนินการกำจัดขยะหรือมีแผนการดำเนินการฯ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ว่าเป็นสถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการจากปัจจัยความสำเร็จ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง

1) สอดคล้องตามแนวคิดของ(Davis & Newstrom (1989) ที่กล่าวถึง สภาพพื้นฐานที่ทำให้การมีส่วนร่วมสำเร็จ ดังนี้ (1) มีเวลาเพียงพอกับการมีส่วนร่วม เพราะการมีส่วนร่วมจะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เร่งรีบ (2)ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ (3)ผู้มีส่วนร่วมต้องมีความสามารถ เช่น มีความรู้ในด้านเทคนิค การปฏิบัติ (4)ผู้มีส่วนร่วมสามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้ใช้ภาษาเข้าใจง่ายสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ (5)ในการประชุมไม่ควรทำให้เกิดความรู้สึกคุกคาม หากมีบุคคลใดรู้สึกโดนคุกคามรุนแรงทำให้ไม่เกิดการมีส่วนร่วมทำให้เกิดการต่อต้านได้ (6)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติองค์การอิสระในการทำงานแต่มีเข้มงวดบ้าง เพราะยังมีความ

จำเป็นต้องรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวและเชื่อมโยงไปสู่ประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ดังนี้ (1)ทำให้บุคคลยอมรับในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการเปลี่ยนแปลงทำให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น แต่ถ้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการบังคับจะทำให้เกิดการต่อต้านต่อ ในทางกลับกันเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเองอย่างแท้จริงจะมีความเข้าใจของการเปลี่ยนแปลงมาก เพราะมีผลได้ผลเสียกับความสำเร็จในการปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงนั้น (2)ทำให้ความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชามีความราบรื่นมากขึ้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะทำให้รู้ความพึงพอใจที่สามารถอภิปรายอย่างตรงไปตรงมาแต่ความไม่พึงพอใจที่ไม่ได้รับการแก้ไขอาจทำให้เกิดการหยุดการดำเนินงาน การดำเนินงานเป็นไปได้ช้า ขาดการมีส่วนร่วม (3)ทำให้บุคลากรไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรทำให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงาน (สมยศ นาวิการ ,2525)

สรุปปัจจัยความสำเร็จที่ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จะเห็นได้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างมากจาก “โครงการกันตังยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง” เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อลดปริมาณถังขยะลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทางจากครัวเรือน ชุมชนแต่อาจจะได้เข้ามามีส่วนร่วมร้อยละ ๕๐ เพราะทุกคนมีความคิดที่แตกต่างและจาก ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2564 จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ความสำเร็จเหล่านี้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกจนเกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผลจนได้รับรางวัล เทศบาลเมืองกันตังจึงได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การได้รับรางวัลครั้งนี้หน้าเทศบาลเมืองกันตังให้ประชาชนทุกชุมชนในเทศบาลเมืองกันตังทราบถึงความสำเร็จของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกจากการคัดแยกขยะที่ต้นทางมากขึ้น และการได้รับรางวัลในครั้งนี้ทำให้ประชาชนมีแรงจูงใจสร้างจิตสำนึก จิตสาธารณะ ในการคัดแยกขยะพลาสติกก่อนทิ้งมากขึ้น ทำให้ปริมาณขยะพลาสติกลดลงไม่ล้นถัง และมีหน่วยงานบางที่ขอมาศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองกันตัง เป็นการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานพื้นที่ใกล้เคียงได้ทราบและเป็นต้นแบบสำหรับหน่วยงานที่ต้องการลดปริมาณขยะได้ด้วย

2. การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาขอแยกอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ในปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนฯ จาก ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมจาก ต้นทาง การเกิดขึ้นของปัญหาขยะพลาสติกในเมือง สาเหตุเกิดจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชน แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่ รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่เปลี่ยนไปสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ทำให้พลาสติกถึงมือประชาชนอย่างรวดเร็ว ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะและการเกิดโรคระบาดโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติกในเมือง จึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองจากต้นทาง อภิปรายได้ว่าการประชุมคณะทำงานระดับชุมชนร่วมกับเทศบาลเมืองกันตัง ส่วนใหญ่แล้วเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้บริหาร ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองช่าง ประธานชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนสามารถร่วมเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในชุมชน และการยอมรับมติส่วนใหญ่ของที่ประชุม เนื่องจากคณะกรรมการระดับชุมชนมีความคุ้นเคยกับชุมชนของตนเองว่าปัญหาเกิดมาจากอะไร เป็นอย่างไรและมีวิธีการในการแก้ปัญหาคัดแยกขยะของแต่ละชุมชนร่วมกัน มีชุมชนที่มีบ้านตัวอย่างแต่ละชุมชนในการคัดแยกขยะ ประกอบกับผลการตัดสินใจร่วมกันของประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ในการเข้าร่วมประชุมการแก้ปัญหาขยะ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดการมีส่วนร่วมที่เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกันในการตัดสินใจร่วมกันวางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดีผลเสียจนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน (พีระ พรนวม (2544)) และหาแนวทางในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกในเมืองไปในทิศทางเดียวกัน โดยการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง ที่เป็นจุดเริ่มต้นวงจรการจัดการขยะที่สมบูรณ์ที่ทุกภาคส่วนต่างหันมาให้ความสำคัญเรื่อง “ขยะ” กันมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงในระดับสากลว่าเป็นทางออกสำคัญที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน คือการจัดการขยะ ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน แต่การที่สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องมีการจัดการและแยกขยะอย่างถูกวิธีตั้งแต่ต้นทาง เพื่อให้ง่ายสำหรับการนำไปผ่านกระบวนการต่างๆเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มที่ภาคประชาชนในหลายชุมชนได้ตื่นตัวและลุกขึ้นมาจัดการ “ขยะต้น

ทาง” อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นจากการจัดการขยะในชีวิตประจำวันของตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีใช้ การสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมไปมากกว่าเดิม ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดวงจรการจัดการขยะที่สมบูรณ์ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในต้นทาง (<https://www.scg.com>) นอกจากนี้ พบว่าการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากต้นทาง ครั้วเรือน ชุมชน มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจำนวนมาก (แต่ก็ไม่ได้มีการเข้ามามีส่วนร่วมร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะความคิดแตกต่าง) ในกระบวนการต่างๆของกิจกรรมในโครงการกันตั้งยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง 4 ชั้นตอน ตามแนวคิด Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. คือ (1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการต่างๆ (2)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คือ ร่วมกันคัดแยกขยะและนำขยะไปแปรสภาพ เช่น ถูพลาสติกนำไปทำอิฐบล็อก หลอดกาแฟนำไปทำหมอน เป็นต้น (3)การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ที่ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและสามารถสร้างมูลค่าจากขยะได้ รวมถึงการแปรสภาพขยะ ส่วนเทศบาลฯประหยัดงบประมาณในการเก็บขนและกำจัด (4)การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ร่วมแลกเปลี่ยนหลังการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น

2.2 การมีส่วนร่วมจาก กลางทาง เป็นการมีส่วนร่วมของภาครัฐ(เทศบาลเมืองกันตัง)ที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นผู้สนับสนุนและให้บริการแก่ประชาชนในด้านต่างๆ อภิปรายผลได้ว่า เทศบาลเมืองกันตังมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะที่กลางทางทั้งงบประมาณในด้านด้านบุคลากร โดยการมีระบบการเก็บขนขยะที่มีประสิทธิภาพทั้งรถบรรทุกขยะที่ได้มาตรฐาน พนักงานเก็บขนมีวิธีในการเก็บขนที่ถูกต้องนำขยะที่เก็บขนไปยังสถานที่กำจัด มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองกันตัง มีพนักงานเก็บขนขยะ จำนวน 3 คน ในการเก็บขนที่มีประสิทธิภาพ มีแผนงานกำหนดเวลาการเก็บขนขยะในทุกๆวัน เวลา 04.00 น. เพื่อลดการรบกวนประชาชนในชุมชน ลดการกีดขวางจราจร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการให้บริการเก็บขนไม่เป็นภาระแก่ประชาชนและมีการควบคุมดูแลให้รถบรรทุกขยะพร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในชุมชน พื้นที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยว อย่างเพียงพอในการให้บริการในพื้นที่ แต่ก็จะทำให้ใช้งบประมาณในการเก็บขนจำนวนมากถ้าขาดการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากต้นทาง ซึ่งระบบกลางทาง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในพื้นที่ใดโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองที่จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง (จอห์น เจ. คลาร์ก 1957) และมีการนิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เป็นการให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองให้

องค์กรอื่นๆที่ไม่ใช่องค์กรกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้การดูแลของรัฐ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547)

2.3 การมีส่วนร่วม ปลายทาง เป็นการมีส่วนร่วมของภาครัฐ(เทศบาลเมืองกันตัง) ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามนิยามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจเพื่อประโยชน์ของรัฐและท้องถิ่น เน้นผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรงให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาด้วยตนเอง (ประทาน คงฤทธิศึกษากร,2524) อภิปรายผลได้ว่า เทศบาลเมืองกันตังมีความพร้อมในการการเก็บขยะที่มีประสิทธิภาพในด้านแรงงานงบประมาณ พื้นที่ และด้านบุคคลในการลำเลียงขยะไปสู่การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการและยังเป็นสถานที่กำจัดแห่งเดียวในจังหวัดตรังที่มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เช่น การฝังกลบ การเผา แต่การเผาเป็นวิธีการที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงเริ่มตั้งแต่การก่อสร้างจนถึงการกำจัด ดังนั้นจากการมีส่วนร่วมในข้างต้นที่กล่าวมาต้องมาจากการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ซึ่งเชื่อมโยงตามแนวคิดการจัดการขยะฐานศูนย์ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ดังนี้ 1)การจัดการขยะต้นทาง เป็นการดำเนินการกิจกรรมโดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และลงมือปฏิบัติ รมณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกต้อง มาจากการร่วมมือร่วมใจแบบจิตอาสาและผู้นำชุมชนทั้งสิ้น 2)การจัดการขยะกลางทาง เป็นการดำเนินการกิจกรรมในลักษณะธนาคารขยะ ที่มีการนำขยะที่คัดแยกเรียบร้อยแล้วมาแลกสินค้า เช่น ไข่ไก่ 3)การจัดการขยะปลายทาง จากแนวความคิดที่ไม่ต้องการเพิ่มถังขยะโดยมีการลดจำนวนถังขยะลงและมีใช้ถังขยะร่วมกัน (รุ่งกิจ บุรณ์เจริญ, 2554)

สรุปผล จากการศึกษา การแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันตังเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ภายในเขตเทศบาลเมืองกันตัง มีการรณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังในทุกๆปี ช่วยปลูกฝังกับคนในชุมชนให้เห็นผลกระทบที่เกิดจากขยะพลาสติกกันตัง และช่วยกันแก้ปัญหากันอย่างตรงจุดจากการคัดแยกขยะที่ต้นทางสู่การกำจัดที่ปลายทาง โดยจุดสำคัญ คือ การเข้ามามีมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อไปสู่การแก้ปัญหาขยะที่ยั่งยืน ด้วยหลัก 3Rs การใช้น้อย(Reduce) การใช้ซ้ำ(Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งแนวทางการจัดการขยะพลาสติกจากต้นทางนั้นสามารถทำได้ หลากหลายกิจกรรม เช่น ธนาคารขยะรีไซเคิล กองทุนขยะรีไซเคิล ตลาดนัดขยะรีไซเคิล การใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าในการไปจ่ายตลาดหรือซื้อสินค้าต่างๆหรือการสนับสนุนรณรงค์ให้ร้านค้าไม่ใช้โฟมหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทน ทำให้ปริมาณขยะพลาสติกลดลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ในเขตเทศบาลเมืองกันตังมีความสะอาดสร้างทัศนียภาพที่ดีในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลเมืองกันตังควรมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานโครงการการแก้ปัญหาขยะพลาสติกโดยมาจากประชาชนเป็นหลัก เพื่อประชาชนจะได้รับรู้ถึงระบบการจัดการขยะของเทศบาลเมืองกันตัง

3.2 ทางเทศบาลเมืองกันตัง ควรมีวิธีจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบง่าย ที่มุ่งเน้นมาตรการลดการเกิดขยะด้วยการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ที่ใช้แนวทางการลดปริมาณขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน เพราะเมื่อปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดปริมาณน้อยลงก็จะช่วยให้ระบบการเก็บขนขยะที่กลางทางสู่การนำไปกำจัดที่ปลายทางก็มีปริมาณขยะลดลงด้วย

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างลักษณะนิสัยในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ของเทศบาลเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสม่ำเสมอและยั่งยืน

3.2.2 ควรมีการถอดบทเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขยะแบบครบวงจร เช่น การกำหนดนโยบายการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง กิจกรรมการคัดแยกขยะ และเผยแพร่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนข้างเคียง รวมถึงการขยายผลปรับใช้กับพื้นที่คล้ายคลึงกัน

3.2.3 ศึกษารูปแบบ และนวัตกรรมการแก้ไขปัญหาขยะที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกันตัง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนลา กอบวิทยา.(2562). การบริหารจัดการขยะมูลฝอย: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองนราธิวาส
อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส. *วารสารรามคำแหงฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*,
2(3), 84-112.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2560).*การวางแผนบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร:บริษัทแอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2563).สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยปี 2356.
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ.(2545). *ชุดวิชาการวิจัยชุมชนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. หลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและประเมินโครงการ. นนทบุรี:เอส.อาร์.
พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ชวงค์ ฉายะบุตร.(2539).*การปกครองท้องถิ่นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์เนศ :
พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์.
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุบลัมภ์ และ อาภากร มินวงษ์(2561) “การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ
กำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”
วารสารวิจัยรำไพพรรณี,12, 3.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของ
โรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. (*วิทยานิพนธ์การบริหาร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*).บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546).*การมีส่วนร่วม : หลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง*.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์.(2527).*การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ปภาวรินทร์ทร์ นาจาปา. (2557).การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของ
เทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. *วิทยานิพนธ์ (ร.บ.ม.)*
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร.(2524).*บทบาทสมาชิกสภาท้องถิ่นในการเป็นกรรมการสภา*.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประหยัด หงษ์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว.(2529) *ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพ*

ของการบริหารเทศบาลไทย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนท้องถิ่นจังหวัดตรัง.(2563).สำนักงานส่งเสริมการการ

ปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง สืบค้นจาก (<https://www.tranglocal.go.th>)

พิติ พรทัศนาศนา. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่

เทศบาลนครพิษณุโลก.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542.ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 114ก (17 พฤศจิกายน 2542).

ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ. (2552). *มิติใหม่ชุมชนไทยไร้ถัง.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:

ส.เจริญการพิมพ์.

ภัทรภร ศิลปะเจริญ .(2562).การจัดการขยะอันตรายจากชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลนคร

นครปฐม.” มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เมตต์ เมตต์การุณจิต.(2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กร*

ปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์

ยุวัลดา ชูรักษ์, จิรัชยา เจียวกัก, สันติชัย แยมใหม่, ยุทธการ ดิสกุล, ฉัตรจงกล ตูลนิษกะ.

(2560). รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลตำบล

เขาหัวช้าง อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง.*ในการประชุมหาตใหญ่วิชาการ*

ระดับชาติ (ครั้งที่ 8). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

รุ่งกานต์ พลายแก้ว, ประภัสสร อักษรพันธ์. (2562). ผลของการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมี

มีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนาเดิม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 5(2), 233-248.*

สำนักงานเทศบาลเมืองกันตัง .(2564). สืบค้นจาก (<https://www.kantangcity.go.th>)

สัญญา เคนาภูมิ. (2551).*ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง.*

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน

ศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม

ราชูปถัมภ์.

อภิญา กังสนารักษ์. (2544). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับ*

คณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

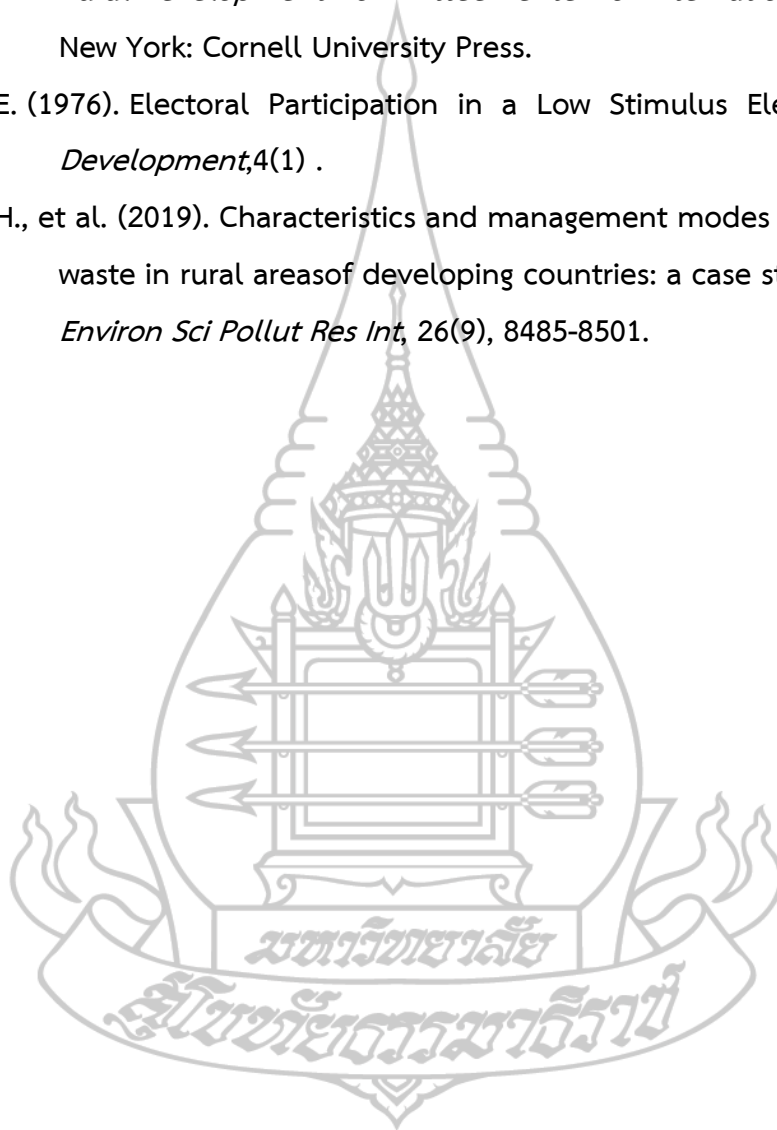
Arnstien, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American*

Institute of Planners,35(4).

Cohen, J.M. , & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies.* New York: Cornell University Press.

William, E. (1976). Electoral Participation in a Low Stimulus Election. *Rural Development*,4(1) .

Zhiyong, H., et al. (2019). Characteristics and management modes of domestic waste in rural areas of developing countries: a case study of China. *Environ Sci Pollut Res Int*, 26(9), 8485-8501.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รูปภาพการดำเนินงานโครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง

1.นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ประชุมชี้แจงโครงการแก้ขยะทำงาน เพื่อมอบหมายหน้าที่

2.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมประชุมชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ อสม. 12ชุมชน.

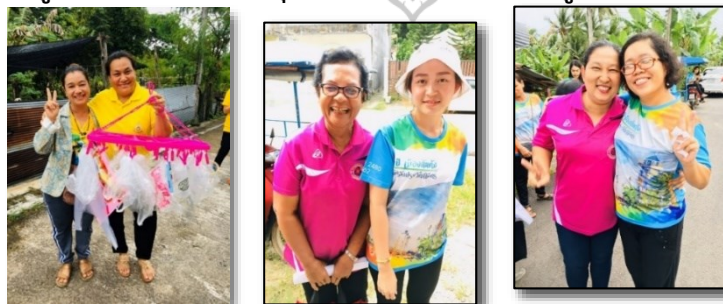
3. คณะทำงานร่วมกิจกรรมอบรม และทัศนศึกษาดูงานเรื่องการจัดการขยะ

4. กิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะในชุมชนที่รับผิดชอบของคณะทำงานในระดับชุมชน

5. ตัวอย่าง คู่ buddy ทำงานในชุมชน พนักงานเทศบาล คู่ อสม.กรรมการชุมชน หรือแกนนำ

6การทำถังขยะอินทรีย์

7. ศูนย์รวบรวมขยะอันตรายเทศบาลเมืองกันตัง รวบรวมขยะอันตราย จาก ทุก อปท. เป็นการร่วมมือระหว่าง จังหวัดตรัง เทศบาลเมืองกันตัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรังทุกแห่ง

8. การทดลองทำอิบบล็อก

9.รณรงค์การลดใช้ถุงพลาสติก

10.กิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกกล่องนมเพื่อบริจาคทำหลังคาเขียว

เทศบาลเมืองกันตัง รณรงค์ให้ประชาชนชาวกันตังคัดแยกกล่องนมและกล่องน้ำผลไม้ โดยให้ทำความสะอาด แล้วตากให้แห้ง หรือพับ รวบรวมให้เทศบาลเมืองกันตังและนำไปส่งมอบให้ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซีตรัง ซึ่งบริจาคแล้วกว่า 6,000 กล่อง แบ่งเป็น วันที่ 11 กันยายน 2563 จำนวน 4,448 กล่อง และวันที่ 25 ธันวาคม 2563 จำนวน 1,600 กล่อง

11.พนักงานเทศบาลดำเนินการเก็บขนพลาสติกในทุกๆ ป้ายวันศุกร์

12.นายกเทศมนตรีเมืองกันตังมอบป้ายบ้านตัวอย่าง

13. ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองกันตัง ที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลคลองชีล้อม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ดำเนินการฝังกลบ (Sanitary landfill)

ภาพถ่ายทางอากาศแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย
ของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

14. ข้อตกลงการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองกันตัง

ข้อตกลงการปฏิบัติราชการ เทศบาลเมืองกันตัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

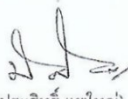
๑. ข้าพเจ้า นายคณา นิตยจำรูญ ในฐานะ ปลัดเทศบาล พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการทุกคน ได้พิจารณาและคัดเลือกตัวชีวิตในประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการ โครงการกันตังยุคใหม่ ชุมชนไร้ถังขยะ รายละเอียดตามแบบข้อเสนอและรายงานผลการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเทศบาลเมืองกันตัง ที่ได้แนบมาพร้อมนี้

๒. ข้าพเจ้า นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี ในฐานะ นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ได้พิจารณาและเห็นชอบประเด็นการประเมินและตัวชีวิตผลการปฏิบัติราชการ เป้าหมายและรายละเอียดอื่นๆ ตามที่กำหนดในแบบข้อเสนอที่แนบมาพร้อมนี้ และข้าพเจ้ายินดีจะกำกับและตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการของ ปลัดเทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการทุกคน ให้เป็นไปตามคำรับรองที่จัดทำขึ้น

๓. ข้าพเจ้า นายคณา นิตยจำรูญ ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการทุกคน ได้ทำความเข้าใจคำรับรองตามที่กำหนดในแบบข้อเสนอดังกล่าว ขอให้ข้อตกลงกับ นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง ว่าจะมุ่งมั่นปฏิบัติราชการให้เกิดผลงานที่ดี ตามเป้าหมายของตัวชีวิตในระดับสูงสุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของคำรับรองที่ให้ไว้

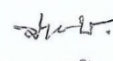
๔. ทั้งสองฝ่ายได้ทำความเข้าใจในข้อตกลงการปฏิบัติราชการและเห็นพ้องกันแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(นายคณา นิตยจำรูญ)
ปลัดเทศบาล

(นายประสิทธิ์ แพใหญ่)
รองปลัดเทศบาล

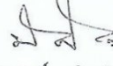

(นายสุพร สิริกุลชาติ)
ผู้อำนวยการกองช่าง

(นส.จารุวรรณ ศรีวิชัยกุล)
ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน

(นายอาทร อुकคติ)
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(นายศุภศักดิ์ รักษ์เล่ง)
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

(นส.สรสนันท์ คงสกุล)
รท.หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

(นายประสิทธิ์ แพใหญ่)
รท.ผู้อำนวยการกองคลัง

(นายชินนงพงษ์ พลหลา)
รท.ผู้อำนวยการกองสวัสดิการ

(นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี)
นายกเทศมนตรีเมืองกันตัง
วันที่ ๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

15.เกียรติบัตรรองครุปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ประจำปี 2564
"โครงการกั้นตั้งยุคใหม่ ชุมชนไร้ถัง"

นายสรนนท์ จิโรจน์มนตรี นายกเทศมนตรีเมืองกันตังรับมอบเกียรติบัตรรองครุปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ประจำปี 2564 วันพฤหัสบดีที่ 28 ตุลาคม 2564 ณ ห้องพระยารัษฎา ชั้น 5 ศาลากลางจังหวัดตรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง (อ้างอิง: <https://www.kantangcity.go.th>)

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อการศึกษา
การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง
ของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

วันเดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

1.2 ประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาขยะ.....

ตอนที่ 2 ปัญหาการเกิดขยะพลาสติกในเขตพื้นที่ชุมชน

2.1 ปัญหาการเกิดขยะพลาสติกกันเมือง.....

2.2 ผลกระทบจากปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง.....

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง

3.1 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการประชุมคณะทำงานทุกภาคส่วน

.....

3.2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง และลงมือปฏิบัติกิจกรรมคัดแยกขยะ กิจกรรมนำขยะที่คัดแยกมาแปรรูป

.....

3.3 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการได้รับความรู้เรื่องการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง และกลุ่มประชาชนมีรายได้จากการคัดแยก และลดรายจ่าย ลดถึงขยะ

.....

3.4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการอบรมให้ความรู้ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง และกลุ่มประชาชนได้มีการคัดแยกขยะพลาสติกก่อนทิ้ง จากโครงการกันตังยุคใหม่ชุมชนไร้ถัง

.....

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกกันเมือง

4.1 ปัจจัยความสำเร็จ”ต้นทาง”ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก

.....

4.2 ปัจจัยความสำเร็จ”กลางทาง”ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก

.....

4.3 ปัจจัยความสำเร็จ”ปลายทาง”ในการแก้ปัญหาขยะพลาสติก

.....

ภาคผนวก ค
หนังสือขอสัมภาษณ์

ธว 0602.22(บ)/ว 354

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๕ มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษามอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกบินทร์

เนื่องด้วย นางสาวณิศา ชุมทอง นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกอันเมืองของเทศบาลเมืองกบินทร์ อำเภอกบินทร์
จังหวัดศรีสะเกษ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวมลัญ วัฒนเดชไพศาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า
อิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิจัยจากท่าน
ดังนั้น สาขา ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว ตามที่ท่าน
เห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 098-061-5548 และสาขาวิชารัฐศาสตร์
หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศิริธรรม)

รักษาการแทนรองอธิการบดี ฝ่ายการศึกษา สนับสนุนการเรียนรู้อ และวิจัย
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชารัฐศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2504-8356-9
โทรสาร 0-2503-3575

ชว 0602.22(บ)/ว 354

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางซูกุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษามอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลเมืองกันตัง

เนื่องด้วย นางสาวมลิลา ชุมทอง นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อเรื่อง
“การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะพลาสติกอันเนื่องมาจากเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราลีญ์ วิลเนชไพศาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า
อิสระ

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิจัยจากท่าน
ดังนั้น สาขาฯ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว ตามที่ท่าน
เห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 098-061-5548 และสาขาวิชารัฐศาสตร์
หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีธรรม)

วิชาการแทนรองอธิการบดี ฝ่ายการศึกษา สนับสนุนการเรียนรู้ และวิจัย
วิชาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชารัฐศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2504-8356-9
โทรสาร 0-2503-3575

ทว 0602.22(บ)ว 354

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองกันตัง

เนื่องด้วย นางสาวผลิดา ชุมทอง นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อเรื่อง
"การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะล้นเมืองของเทศบาลเมืองกันตัง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ วัฒนเดชไพศาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า
อิสระ

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อประกอบกรวิจัยจากท่าน
ดังนั้น สาขา ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว ตามที่ท่าน
เห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 098-061-5548 และสาขาวิชารัฐศาสตร์
หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีวิราม)

รักษาการแทนรองอธิการบดี ฝ่ายการศึกษา สนับสนุนการเรียนรู้ และวิจัย
รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชารัฐศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2504-8356-9
โทรสาร 0-2503-3575

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล นางสาวผลิดา ชุมทอง
วัน เดือน ปี เกิด 6 กรกฎาคม 2532
สถานที่เกิด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ที่อยู่ปัจจุบัน อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต(บธ.บ.) มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต 2555
ประวัติการทำงาน เทศบาลเมืองกันตัง จังหวัดตรัง

